

Jaarverslag 2022

Het jaar van
veerkracht en
vernieuwing

Inhoud

DEEL I Verslag raad van bestuur.....	3
1. Doorzetten op de ingezette strategische ambities.....	6
1.1 Jaarkompas 2022.....	6
1.2 Topklinische zorg.....	7
1.3 Kwaliteit en patiëntveiligheid.....	7
2. Gezondheidswelzijn, ook voor JBZ'ers.....	10
2.1 Strategische personeelontwikkeling.....	10
2.2 Goed werkgeverschap.....	11
2.3 Gezondheidswelzijn bevorderen.....	11
2.4 Ziekteverzuim.....	11
3. Ontwikkelen en vernieuwen.....	13
3.1 Innovatie.....	13
3.2 Opleiden.....	13
3.3 Wetenschappelijk onderzoek.....	14
4. Oog voor de omgeving.....	17
5. Onze uitdagingen in 2022.....	18
5.1 Corona en inhaalzorg.....	18
5.2 Ongewenst gedrag.....	18
5.3 Ongewenste beïnvloeding.....	19
5.4 Cybersecurity.....	19
5.5 Integraal Risico Management.....	19
6. ICT.....	23
7. Financieel beleid en resultaten.....	24
7.1 Covid-19.....	24
7.2 Resultaat.....	24
7.3 Ratio's.....	24
7.4 Treasury.....	25
7.5 Financiële instrument.....	25
7.6 Bedrijfsopbrengsten.....	25
7.7 Financiële vooruitblik 2023.....	25
8. Bestuur en organisatie.....	28
8.1 Bestuur.....	28
8.2 Advisering, beïnvloeding en medezeggenschap.....	29
8.3 Organisatie.....	29
9. Vooruitblik.....	31
DEEL II Verslag raad van toezicht.....	33
10. Verslag raad van toezicht.....	34
10.1 Samenstelling van de raad van toezicht.....	34
10.2 Werkwijze van de raad van toezicht.....	36
10.3 Bestuurlijke continuïteit.....	37
10.4 Relatie met belanghebbenden.....	37
10.5 Permanente reflectie en ontwikkeling.....	38

DEEL III Jaarrekening.....	40
11. Jaarrekening 2022.....	41
11.1 Balans per 31 december 2022.....	41
11.2 Winst- en verliesrekening over 2022.....	43
11.3 Kasstroomoverzicht over 2022.....	44
11.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	45
11.5 Toelichting op de balans per 31 december 2022.....	56
11.6 Mutatieoverzicht immateriële vaste activa.....	69
11.7 Mutatieoverzicht materiële vaste activa.....	70
11.8 Mutatieoverzicht financiële vaste activa.....	71
11.9 Overzicht langlopende schulden aan banken per 31 december 2022.....	72
11.10 Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2022.....	73
11.11 Vaststelling en goedkeuring.....	83
DEEL IV Overige gegevens	85
12. Overige gegevens.....	86
12.1 Statutaire regeling resultaatbestemming.....	86
12.2 Nevenvestigingen.....	86
12.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	86

DEEL I Verslag raad van bestuur

2022: Het jaar van veerkracht en vernieuwing

In dit jaarverslag blikken wij terug op het jaar 2022. Aan het begin van dit jaar speelde corona nog een grote rol in ons ziekenhuis. Dit maakte dat ook in dit jaar de zorg nog ontwricht was. In januari steeg het aantal besmettingen met corona nog fors maar het aantal ziekenhuisopnames bleef beperkt. Mensen werden gelukkig minder ziek van het virus. Bovenal was er sprake van schaarste. We hadden vanwege corona veel zorg moeten uitstellen en wilden die zo snel mogelijk inhalen. Daarnaast was er de reguliere zorg en de zorg voor coronapatiënten. We kwamen handen en middelen te kort om iedereen te helpen.

Het werd een bijzonder jaar. Eén van veerkracht en vernieuwing. In coronatijd ontdekten we dat de manier van denken en werken langs de lijnen van ons gewaagd doel goed verankerd waren. Ons gewaagd doel is: In 2025 geven de inwoners van Den Bosch en omstreken hun gezondheidswelzijn de hoogste waardering van Nederland. We bleven gedurende de coronapandemie het gedachtengoed achter dit doel trouw. Sterker nog; door steeds vanuit het perspectief van onze patiënten en medewerkers te kijken, kregen onze strategische kernthema's - gezondheidswelzijn, samenwerking in een netwerk en eigen regie - een sterke boost. In dit jaarverslag beschrijven we hoe we dat hebben gedaan en welke resultaten we hebben geboekt.

Voor de verhalen achter deze informatie, verwijzen we je graag naar het [jaaroverzicht 2022](#) op de website van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Over het Jeroen Bosch Ziekenhuis

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis is een topklinisch opleidingsziekenhuis met een breed aanbod van medisch-specialistische zorg (diagnostiek, behandeling en nazorg) en daaraan gerelateerde verpleging en verzorging. Deze zorg is met name gericht op de mensen in de regio 's-Hertogenbosch en Bommelerwaard en wordt geboden vanuit de locaties 's-Hertogenbosch (hoofdlocatie), Boxtel, Drunen, Rosmalen en Zaltbommel. Daarnaast bieden we steeds meer zorg bij mensen thuis bijvoorbeeld via thuismonitoring en videoconsulten.

Jouw leven staat voor ons centraal

Onze zorg en ondersteuning sluit
aan bij wat jij belangrijk vindt

1. Doorzetten op de ingezette strategische ambities

De afgelopen jaren hebben wij gewerkt aan ons gewaagd doel dat in de inleiding is genoemd. Zo ook in 2022. Dit doel is geïnspireerd op vijf grote bewegingen die wij zagen en die van grote invloed zijn op de manier waarop wij onze zorg verlenen. Deze bewegingen zijn een verschuiving van een focus op ziekte naar een focus op gezondheid, waarbij de mens en het optimaliseren van zijn functioneren in het dagelijks leven centraal staat, een steeds grotere behoefte aan maatwerk en het ziekenhuis als onderdeel van het zorgnetwerk van onze patiënten. Daarbij werken we vanuit onze kernthema's die in onderstaand figuur nogmaals worden genoemd.

We gingen 2022 in met medewerkers die een aantal jaar achter elkaar onder grote druk hebben gewerkt en met patiënten van wie we de zorg hebben moeten uitstellen. We hebben om die reden ingezet op slimmer werken en niet harder. Dat maakte dat we ondanks de schaarste aan mensen en middelen veel patiënten hebben kunnen helpen terwijl we ook aandacht hadden voor het gezondheidswelzijn van onze medewerkers. We daagden medewerkers uit het beste uit zichzelf en elkaar te halen en stelden de werkelijke behoeften van onze patiënten centraal. Daarnaast stimuleerden we eigen regie bij hen en hun naasten.

We pakten aan de hand van de kernthema's en het gewaagd doel een groot aantal belangrijke projecten op en realiseerden deze deels met collega's in het sociale en zorgdomein. Bijvoorbeeld thuismonitoring, de intensieve samenwerking afdeling en zorg in de laatste levensjaren.

In het najaar verscheen het Integraal Zorgakkoord (IZA) 2023. Hierin staan afspraken tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg die als doel hebben de zorg in Nederland goed, beschikbaar en betaalbaar te houden. De kern van het IZA is het bieden van passende zorg. We constateerden dat we op de goede weg zijn en de afgelopen jaren hiervoor een goede basis hebben gelegd. Dat maakt dat we in 2023 focus kunnen aanbrengen en kunnen versnellen op een aantal onderwerpen.

1.1 Jaarkompas 2022

Om alle JBZ'ers een richting mee te geven bij het formuleren van de jaarplannen voor 2022 is het jaarkompas 'Zorg die bij je past!' opgesteld. Het gewaagd doel en de drie kernthema's staan hierin centraal, als ook de prestatie voor 2022. Ons doel was dit jaar om ons nog meer te richten op 'zorg die bij je past' en op 'werk dat bij je past'. Daarbij hadden we twee uitgangspunten:

- Medewerkers kregen de ruimte zich te ontwikkelen en samen te werken binnen het JBZ en met collega's in het netwerk.
- Patiënten werden in staat gesteld eigen regie over hun zorg te voeren en samen met zorgprofessionals te bepalen welke zorg bij hen paste, wie die zorg het beste kon bieden en waar zij het best geboden kon worden.

1.2 Topklinische zorg

Wij zijn als opleidingsziekenhuis aangesloten bij de Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen. Topklinische zorg is hooggespecialiseerde zorg die niet door ieder ziekenhuis geboden wordt. Elk STZ-ziekenhuis heeft specialisaties en bijzondere expertisegebieden 'in huis'. In 2022 hadden wij topklinische expertisecentra voor de volgende aandoeningen:

- Expertisecentrum Cognitie (Geheugencentrum)
- Klinische farmacologie
- Borstcentrum
- Fertiliteitspolikliniek
- HPV-baarmoederhalskankercentrum
- Kinderobesitas
- MS-centrum
- IBD (Inflammatory Bowel Disease ofwel chronische darmontsteking)

1.3 Kwaliteit en patiëntveiligheid

Om de kwaliteit van onze zorg te borgen en te blijven leren en verbeteren, hebben wij een kwaliteitssysteem dat voldoet aan alle wettelijke vereisten. Dit kwaliteitssysteem wordt sinds 2017 geaccrediteerd door een internationaal erkend accreditatiesysteem; Joint Commission International (JCI). In 2023 vindt de tweede her-accreditatie plaats. Hiervoor startten wij in 2022 de voorbereidingen op.

Ons kwaliteits- en veiligheidsprogramma (kwaliteitssysteem) is integraal onderdeel van de organisatie. Het nemen van verantwoordelijkheid voor het continu verbeteren van de kwaliteit van zorg vraagt om medisch en verpleegkundig leiderschap. Alle zorgprofessionals worden daarbij direct ondersteund door kwaliteitsprofessionals binnen de RVE's, de raad van bestuur, het RVE-management en de afdeling kwaliteit & veiligheid (K&V). Zo is continue verbetering onderdeel van de manier waarop we in het JBZ werken aan onze missie en aan ons gewaagd doel.

Zorgprofessionals hebben ruimte en vertrouwen nodig om kwalitatief goede zorg te kunnen (blijven) leveren en de zorg verder te verbeteren of vernieuwen. Daarbij moeten zij erop kunnen vertrouwen dat het systeem rondom hen zo is ingericht, dat zij optimaal worden gefaciliteerd in het leveren van goede zorg. We hebben een solide basis gerealiseerd waarop zorgprofessionals en patiënten kunnen vertrouwen én waardoor ruimte ontstaat voor professionele autonomie. We streven naar een cultuur waarin we samenwerken vanuit vertrouwen, nieuwsgierigheid, het streven continu te willen verbeteren, transparantie, professionele autonomie en reflectie. Door te proberen, reflecteren en leren, is het mogelijk om continu en samen met zorgprofessionals te innoveren en te verbeteren.

Onderwerpen die in het kader van patiëntveiligheid bijzondere aandacht verdienen, noemen wij een patiëntveiligheidsdoel. Dit waren de patiëntveiligheidsdoelen in 2022:

- Vasculaire toegang (infuus- en picclijnen op het juiste moment, op de juiste plaats, door de juiste professional);
- Kritieke bevindingen (bevindingen uit diagnostisch onderzoek waarop actie moet worden ondernomen);
- Medicatieveiligheid;
- Juiste procedure, juiste patiënt, juiste plaats (bij operaties en ingrepen);
- Valpreventie;
- Antistolling;
- Vitaal bedreigde patiënt (bewaking van patiënten bij wie één of meer vitale orgaanfuncties, zoals ademhaling, circulatie en bewustzijn verstoord zijn).

Voor deze doelen hebben we in 2022 aandacht besteed aan het creëren van een consistent beleid en de eenduidige uitvoering daarvan.

Elke afdeling en/of vakgroep maakte een jaarplan met het jaarkompas 2022 als uitgangspunt. Onderdeel van dit jaarplan is dat er doelen gesteld worden op het gebied van kwaliteit van zorg. Dat gebeurt op basis van de strategische onderwerpen, de patiëntveiligheidsdoelen, de zorg die wij bieden in onze topklinische expertisecentra, de ervaringen van onze patiënten, onze klinische resultaten en onze dossiervoering. Waar mogelijk worden de doelen geformuleerd in samenspraak met andere afdelingen en/of met collega's van organisaties in ons netwerk.

Gezondheidswelzijn JBZ'ers
ruimte om jezelf te zijn
en werk dat bij je past

2. Gezondheidswelzijn, ook voor JBZ'ers

Het realiseren van ons gewaagd doel vraagt van onze medewerkers dat ze zich blijven ontwikkelen en meebewegen met ontwikkelingen in de zorg. Tekorten op de arbeidsmarkt vragen om kandidaatgericht werken, maximaal opleiden en inzetten op behoud van medewerkers. Als wij adequaat willen kunnen inspelen op het snel veranderende zorglandschap dan is het van belang dat onze medewerkers flexibel zijn en dat zij kunnen worden ingezet op actuele vraagstukken.

Voor het aantrekken en behouden van medewerkers werken we aan drie strategische thema's. Dat zijn: strategische personeelsontwikkeling, goed werkgeverschap en gezondheidswelzijn.

2.1 Strategische personeelsontwikkeling

Een goede personeelsbezetting is belangrijk om zorg te kunnen bieden die bij onze patiënten past, is een randvoorwaarde voor duurzame inzetbaarheid en draagt bij aan het succes van de organisatie. Met onze strategische personeelsontwikkeling beogen we continuïteit in het aantrekken van talent en het behouden daarvan. We ondersteunen medewerkers met ambitie graag in hun ontwikkeling, zeker daar waar deze aansluit bij onze doelen.

Het is van belang naar de huidige personeelsbezetting te kijken met de toekomstige ontwikkelingen in de zorg in het achterhoofd. Deze vereisen dat we onze processen zo organiseren dat medewerkers flexibel ingezet kunnen worden op actuele vraagstukken.

Loopbaanreis

Ook in 2022 hebben we maximaal opgeleid. Daarbij hanteerden we de normen van het capaciteitsorgaan voor verpleegkundige en medisch ondersteunende vervolgopleidingen. Daarnaast richtten we ons op behoud van personeel en stimuleerden we interne mobiliteit om carrièremogelijkheden voor JBZ'ers te vergroten. Een manier om de instroom en doorstroom van verpleegkundigen te bevorderen, was de verpleegkundige loopbaanreis. Deze zorgde in 2022 voor een instroom van vijftig verpleegkundigen naast de instroom uit eigen opleiding.

Team van de toekomst

In het kader van behoud van zorgprofessionals werkten we aan het team van de toekomst. Daarbij hebben we ingezet op het nog beter laten aansluiten van werkzaamheden bij het opleidingsniveau en talent van zorgmedewerkers. Dit betekent bijvoorbeeld dat ondersteunende taken worden uitgevoerd door (zorg)ondersteuners. Het resultaat hiervan is dat verpleegkundigen meer tijd hebben voor zorgtaken en aanvullende taken die bij hun functie en ambitie passen. Ook ontwikkelden we een profiel voor een wetenschappelijk opgeleide verpleegkundige.

Functiehuis en rollenraamwerk

De arbeidsmarkt wordt steeds krappere, toch bleef onze formatie constant over heel 2022. We hadden een relatief gezond verloop van ongeveer 10% en we konden de meeste functies nog invullen. Voor een aantal specialistische - en staffuncties werd het lastiger om geschikte kandidaten te vinden. Daarom verbeterden we ons recruitmentproces en werkten we kandidaatgericht zodat we in nauw contact met de arbeidsmarkt stonden. We werkten naast een functiehuis ook aan een rollenraamwerk. Rollen kunnen een flexibeler verbinding leggen tussen het werk dat moet worden gedaan (en sneller verandert, dus lastiger te plannen is) en de competenties/talenten die wij in huis hebben. Het raamwerk van rollen biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor JBZ'ers. Ten slotte werkten we aan het vergroten van interne mobiliteit door loopbaancoaches en een loopbaanplatform (JOBZ) in te zetten.

2.2 Goed werkgeverschap

Het JBZ is een aantrekkelijk werkgever voor zijn medewerkers en biedt hen ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Een veilige en fijne werkomgeving voor al onze medewerkers, stond daarom ook in 2022 hoog op onze agenda. Als ondersteuning hierbij, kennen we verschillende algemene gedragsregels voor zowel medewerkers als patiënten en bezoekers. Eind 2022 hebben we deze herzien en zijn herkenbare bijpassende pictogrammen gemaakt. Daarmee werd voor iedereen in een oogopslag helder welke gedragsregels gelden in het JBZ. Voor medewerkers gelden daarnaast nog gedragsregels rondom veilig en gezond werken.

Goed werkgeverschap vraagt eveneens aandacht voor verschillende groepen medewerkers in verschillende fases van hun leven. In 2022 hebben wij een generatiebeleid ingevoerd en is het beleid 'Gezond en inzetbaar' geactualiseerd zodat wij medewerkers tegemoet kunnen komen die iets extra's nodig hebben vanwege hun leeftijd of omstandigheden.

2.3 Gezondheidswelzijn bevorderen

Wij streven gezondheidswelzijn na voor alle inwoners van de regio én voor alle JBZ'ers. Gezondheidswelzijn vraagt eigen regie van medewerkers en legt de nadruk op iemands mogelijkheden en niet op iemands beperkingen. We stimuleerden gezondheidswelzijn van JBZ'ers op verschillende manieren. Zo werden er workshops gezondheidswelzijn georganiseerd voor verschillende teams en volgden ongeveer honderd medewerkers het programma 'Gezond en wel'. Hierin werden ze ondersteund in en gingen ze aan de slag met hun eigen gezondheidswelzijn op basis van inzichten en coaching. Ook is het platform 'Omdat je ertoe doet' gelanceerd. Op dit platform wordt kennis gedeeld over gezondheidswelzijn vanuit de verschillende (medische) disciplines die we in huis hebben. Daarnaast staan er goede voorbeelden op van hoe je er met je team aan kunt werken. Daarnaast organiseerde we in 2022 de week van gezondheidswelzijn met activiteiten op het gebied van gezonde voeding, beweging, zingeving en mindfulness.

Het gezondheidswelzijn van JBZ'ers stond centraal in de drie beleidsmiddagen voor het management en de drie beleidsmiddagen voor unithoofden. Het vraagt namelijk ook om een andere manier van leidinggeven. In 2022 is voor managers en unithoofden een management-tweedaagse georganiseerd waarbij we drie perspectieven van gezondheidswelzijn hebben belicht: in relatie tot de patiënt, in relatie tot het team en in relatie tot jezelf als leidinggevende.

2.4 Ziekteverzuim

Helaas heeft de coronaperiode een grote impact gehad op het gezondheidswelzijn van onze medewerkers. In 2022 is het verzuim gestegen ten opzichte van 2021, het verzuimpercentage is 7,4%. Daarmee hebben wij een hoger verzuim dan gemiddeld in de branche. De meldingsfrequentie is eveneens gestegen ten opzichte van 2021 en bedraagt 1,61. Het verzuim is ruim 3% hoger dan in de periode voor COVID en ongeveer 2% van het verzuim is COVID gerelateerd. Er was veel aandacht voor de oorzaken hiervan en er werd intensieve begeleiding aan deze medewerkers geboden. Tegelijkertijd werd aandacht besteed aan de andere 93 procent van de medewerkers, zodat zij gezond bleven en met plezier hun werk bleven doen.

Ook in de toekomst zorg die bij onze patiënten past

door professionals die zich
blijven ontwikkelen

3. Ontwikkelen en vernieuwen

Ook in de toekomst willen wij zorg bieden die bij onze patiënten past. De ontwikkelingen in het zorglandschap de komende jaren vereisen dat wij onze zorg anders organiseren. Om voorop te blijven lopen in die ontwikkelingen, zetten we in op innovatie, opleiden en wetenschap.

3.1 Innovatie

In 2022 is de focus verschoven van de ontwikkeling van vernieuwingen in de zorg naar de daadwerkelijke (digitale) transformatie van de zorgprocessen in het JBZ. De samenwerking met partners uit het zorg- en sociaal domein in de regio krijgt daarin een steeds sterkere positie. Drie voorbeelden zijn het monitoringscentrum, het project Gewoon Digitaal en het Leefstijlzorgloket;

- Het **monitoringscentrum** is tijdens de coronacrisis ontstaan en kent inmiddels 1400 actieve patiënten van 14 specialismen. Voor meer dan 28 ziektebeelden en een pilot met eerstelijns patiënten monitoren verpleegkundigen op afstand hoe het met de patiënten gaat. Daarnaast hebben we een technisch berichtje naar het huisarts systeem ingebouwd, zodat de huisarts weet dat de patiënt (even) in onze monitoring is opgenomen. Zo zorgen we samen voor onze patiënten.
- In het project **Gewoon Digitaal** worden polikliniekmedewerkers ondersteund om bestaande digitale middelen in te zetten in de zorg voor patiënten. Denk hierbij aan informatievoorziening via mijnJBZ, e-consult, digitale vragenlijsten, videoconsult, zelfafspraken plannen etc.
- Het **Leefstijlzorgloket** is een project waarin wij met de gemeente 's-Hertogenbosch, s-PORT, GGD, JBH en leefstijlcoaching Den Bosch samenwerken om patiënten te begeleiden naar gezondere leefstijl als passende interventie.

Al deze projecten begonnen klein bij één patiëntengroep of afdeling en werden later verbreed naar andere afdelingen. In 2023 worden deze innovaties verder opgeschaald naar alle afdelingen binnen het JBZ en worden kennis, protocollen en ervaringen gedeeld met andere ziekenhuizen en regio's. In 2023 wordt daarnaast binnen de regio gewerkt aan een regionaal samenwerkingsoverleg rondom informatie-uitwisseling en de regioplannen en wordt steeds meer gestuurd op regionale (zorg en preventie)projecten.

3.2 Opleiden

Om zorg te bieden die bij onze patiënten past, is een team rondom de patiënt nodig waarin ieder zijn eigen kennis, vaardigheden en attituden heeft én een eigen rol als professional en teamspeler. Interprofessioneel samenwerken en leren is daarbij essentieel. Daarbij streven we naar bevlogen professionals die zich blijven ontwikkelen en plezier hebben in hun werk. De uitgangspunten voor ontwikkelen (opleiden en leren) in het JBZ zijn in 2022 verder vertaald in de initiële opleidingen, vervolgopleidingen, bekwaam blijven en zorgvernieuwing als leerproces.

Initiële opleidingen

Ten aanzien van de initiële zorgopleidingen hebben wij de norm uit de 'Verklaring Arbeidsmarkt Zorg' om 10% meer op te leiden ten opzichte van 2019 meer dan gehaald. Dit kon omdat het opleidingsmodel op afdelingen is veranderd naar het model van de leerunit. Dit opleidingsmodel wordt in de nabije toekomst verder uitgebreid. Ook zijn er nieuwe afdelingen ontstaan waar stages worden geboden én worden stages verzorgd op afdelingen waar dit voorheen niet gebeurde. In totaal hebben ongeveer (verschil schooljaar/kalenderjaar) 320 studenten stagegelopen in ons ziekenhuis. Vanuit de opleiding geneeskunde hebben in 2022 meer dan vijfhonderd coassistenten in het JBZ hun stage gedaan.

Vervolgopleidingen

Verpleegkundige vervolgopleidingen

Wij werkten in 2022 binnen de CZO-regio Brabant aan het opleiden volgens de normen van het Capaciteitsorgaan. Op totaalniveau leidden wij op volgens de norm. Door enkele afdelingen werd de norm niet gehaald. Dat had over het algemeen te maken met vertrekkend personeel, ziekte of een tekort op de arbeidsmarkt. Er werd gewerkt aan uitbreiding van de opleidingscapaciteit door andere manieren van opleiden te verkennen.

Medische vervolgopleidingen

In 2022 heeft tachtig fte aan arts-assistenten de opleiding in ons ziekenhuis gedaan. Het dagelijks bestuur van de centrale opleidingscommissie heeft een profiel opgesteld voor een nieuwe voorzitter en voor een decaan. Omdat interprofessioneel opleiden de toekomst is, hebben deze profielen een grote veranderkundige component gekregen. De nieuwe voorzitter en decaan zijn geworven en eind 2022 benoemd.

Bekwaam blijven

De commissie Vakinhoud en Vakontwikkeling (V&V) heeft in de afgelopen jaren het vakinhoudelijk landschap ontwikkeld. Dit is het landschap waarin alle wet- en regelgeving is verwerkt waar wij mee te maken hebben. Teams werden in 2022 begeleid in het vertalen van het vakinhoudelijk landschap naar hun afdeling. Zij beantwoordden de vraag; wat moet een individuele medewerker kunnen op onze afdeling? Op basis hiervan maakten zij een trainingsprogramma voor hun eigen afdeling. Zo kreeg het bijhouden van kennis en kunde op de eigen afdeling meer betekenis.

Naar nieuwe perspectieven

Interprofessioneel opleiden en ontwikkelen is wat wij 'ontwikkelen in het team rondom de patiënt' noemen. Omdat wij onze zorg meer rondom patiënten willen organiseren en samen met de patiënt willen vormgeven, moet ook het leren meer rondom en met de patiënt plaatsvinden. Om beweging te creëren op interprofessioneel opleiden en ontwikkelen is in 2022 een 'interprofessionele ontwikkeltafel' gevormd. Daarin worden de perspectieven vanuit de medische opleiding, verpleegkundige opleiding en V&V samengevoegd met perspectieven van onze strategie, ons management en onze unithoofden. In 2023 leidt dit tot een 'interprofessionele leergang' voor JBZ'ers.

3.3 Wetenschappelijk onderzoek

Het uitvoeren van kwalitatief hoogstaand wetenschappelijk onderzoek is een essentiële voorwaarde voor het leveren van goede en up-to-date zorg aan onze patiënten. We hebben dan ook beleidslijnen geformuleerd waarlangs de wetenschap zich de komende jaren in het JBZ zal blijven ontwikkelen. Hiermee is de nadruk op de inhoudelijke gebieden gebleven. Daarbij is een gerichte focus aangebracht op een drietal thema's die de inhoudelijke gebieden enerzijds zullen overstijgen, anderzijds kunnen ondersteunen: patient centered outcomes research (PCOR), data science en netwerkzorg. Met deze thema's dragen wij bij aan het realiseren van ons gewaagd doel. In de komende jaren geven wij de beleidslijnen verder vorm, zetten we in op de werving van subsidies en verstevigen wij de praktijkverbinding en -ondersteuning.

Doelen

Om bovenstaande ambitie te verwezenlijken, hebben wij in 2022 gewerkt aan de realisatie van vier doelen: het inrichten en verstevigen van bestaande en nieuwe interne en externe netwerken; het ontwikkelen en verder implementeren van onze beleidslijnen; het vertalen van nieuwe richtlijnen, wetgeving en gedragscodes naar de praktijk in het kader van (Ont)regel de zorg, en het realiseren van ondersteuning die past bij de JBZ'ers die onderzoek doen.

Basisondersteuning wetenschapsbureau

Om de hierboven beschreven doelen te faciliteren, hebben wij in het JBZ een wetenschapsbureau dat ondersteuning biedt op het gebied van epidemiologie, bij het verkrijgen van akkoord van de Medisch Ethische Toetsings Commissie (METC) en bij goedkeuring lokale haalbaarheid en Standard Operating Procedures (SOPs). In 2022 is een aantal bijzonder hoogleraren verbonden aan het JBZ en is elke JBZ hoofdonderzoeker Good Clinical Practice gecertificeerd. In 2022 is de training Good Clinical Practice online aangeboden.

Studies in het JBZ

Er zijn in dit verslagjaar in het JBZ 112 nieuwe studies geïnitieerd. In totaal nemen wij in december 2022 deel aan 353 studies met 175 WMO-plichtige studies en 152 nWMO plichtige studies. Studies die WMO-plichtig zijn (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen) worden extern getoetst door de Medische Ethische ToetsingsCommissie Brabant en intern door het Wetenschapsbureau op lokale haalbaarheid. Niet WMO-plichtig onderzoek wordt door het Wetenschapsbureau op lokale haalbaarheid getoetst.

Een grote footprint past niet bij een organisatie

die gezondheidswelzijn
nastreeft

4. Oog voor de omgeving

Wij gebruiken in het JBZ dagelijks veel grond- en hulpstoffen en verbruiken veel energie voor al onze installaties en het verlichten, verwarmen en koelen van onze gebouwen. Bovendien produceren we veel afval. Dit alles zorgt voor een grote milieubelasting en een ongezonde leefomgeving voor de mens (met een hogere vraag naar gezondheidszorg tot gevolg). Een dergelijke grote footprint past niet bij een organisatie die gezondheidswelzijn nastreeft. Om die reden hebben wij sinds 2022 een duurzaamheidsbeleid dat bestaat uit drie pijlers:

- 1) het creëren van een schone omgeving,
- 2) het vergroten van circulariteit en
- 3) het verhogen van gezondheidswelzijn.

Pijler één en twee worden hieronder nader toegelicht. Hoe wij inzetten op het verhogen van gezondheidswelzijn is beschreven in hoofdstuk één (gezondheidswelzijn patiënten) en hoofdstuk twee (gezondheidswelzijn JBZ'ers).

Creëren schone omgeving

Op het gebied van energiebesparing stelden wij ons ten doel in 2022 de luchtbehandeling op de OK in de niet-spoed vleugels uit te zetten buiten gebruikstijden. Halverwege het jaar is dit ingevoerd en is hiermee de verwachte besparing in elektra- en aardgasverbruik behaald. We konden het aardgasverbruik nog verder terugdringen door ook de luchtvochtigheid op veel afdelingen lager te zetten. Uiteindelijk is daardoor het aardgasverbruik in 2022 met maar liefst 14% afgenomen ten opzichte van 2021. Bovendien is op verschillende plaatsen onnodige verlichting uitgezet en zijn oude verlichtarmaturen vervangen door led-armaturen. Hierdoor is het elektraverbruik met bijna 5% afgenomen ten opzichte van 2021.

Ook het vervoersbeleid dat in 2022 van kracht was, stond in het kader van duurzaamheid. Het had ten doel de CO₂-uitstoot door het autogebruik voor woon-werkverkeer terug te dringen. Een tweede doel is het bevorderen van de gezondheid van medewerkers. Het beleid richt zich op het stimuleren van alternatief vervoer bijvoorbeeld door het fietsenplan, de trappersregeling en een tegemoetkoming in de kosten voor het openbaar vervoer. Dit vervoersbeleid wordt in 2023 herzien.

Vergroten circulariteit

Op het gebied van circulariteit is de bewustwording in 2022 groter geworden en zijn producten die onnodig bleken voor het zorgproces weggelaten. Daarnaast knapten we bijvoorbeeld meubels op en bouwden we ze om in plaats van dat we ze vervingen door nieuwe meubels. Als we kijken naar het recyclen van afval dan zien we dat we een aantal successen hebben behaald. In 2022 is gestart met de inzameling van verpakkingsplastics bij de keukens, IC en OK, met een totaalhoeveelheid van 11.300 kg die uiteindelijk gerecycled is. Daarnaast zamelden wij de polypropyleen doeken van de OK-sets apart in ter recycling. We waren daarmee het eerste ziekenhuis in Brabant. Over 2022 was het afvalscheidingspercentage 48,7%. Dit percentage neemt naar verwachting in 2023 verder toe door het creëren van meer bewustwording over het toepassen van circulariteit. De komst van een nieuw inkoopbeleid draagt bij aan deze ontwikkeling.

Bewustwording

In het duurzaamheidsbeleid is bewustwording één van de speerpunten. Het vergroten hiervan gebeurt door intern en extern meer te berichten over wat wij al doen aan besparingen en wat medewerkers zelf kunnen doen om hieraan bij te dragen. Inmiddels zijn er twaalf Green Teams ontstaan in 2022 die zich actief bezighouden met verduurzaming van het JBZ. Door ieders inspanningen behaalden wij in maart 2022 het zilveren certificaat van de Milieuthermometer Zorg.

5. Onze uitdagingen in 2022

In 2022 zijn we met een aantal uitdagingen geconfronteerd. Deze hadden invloed op de kwaliteit van zorg en bedrijfsvoering en vormden een potentieel risico voor het gezondheidswelzijn van onze patiënten en medewerkers. Hieronder is beschreven hoe we met deze risico's zijn omgegaan. Daarnaast is beschreven hoe het signaleren van actuele risico's onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering en op welke wijze er aandacht is voor ziekenhuisbrede risico's die om een integrale aanpak vragen.

5.1 Corona en inhaalzorg

In januari steeg het aantal besmettingen met corona nog fors. Omdat mensen gelukkig minder ziek werden van het virus bleef het aantal ziekenhuisopnames beperkt. Het betekende dat er steeds meer ruimte kwam voor reguliere zorg en meer ruimte om patiënten te helpen waarvoor we de zorg hadden moeten uitstellen. Wel vielen er veel collega's uit vanwege besmetting en bleken meer patiënten Covid-positief terwijl ze voor een andere aandoening naar het ziekenhuis kwamen (neven-Covid). Gelukkig lukte het om deze uitdagingen in de reguliere organisatie het hoofd te bieden. In het OMT van 27 januari werd vanwege deze ontwikkelingen besloten om de crisisorganisatie los te laten. De zorg voor coronapatiënten werd onderdeel van onze reguliere zorg.

Tijdens de coronapandemie kwam de electieve operatieve zorg in Nederland op het tweede plan. Daardoor is voor veel patiënten de operatie uitgesteld. Zo ook voor onze patiënten. Dat was erg vervelend voor hen omdat dit betekende dat zij langer met klachten moesten rondlopen en mogelijk op kwaliteit van leven inboetten. Ook de diagnostiek en behandeling liepen vertraging op waardoor het risico op gezondheidsschade toenam.

Naarmate de pandemie langer duurde, raakte het inhalen van deze uitgestelde zorg steeds verder achter op schema. Daardoor nam de druk op de bedrijfsvoering van het ziekenhuis toe. Wij zochten dan ook naar creatieve oplossingen om mensen snel, veilig en kwalitatief goed te helpen. Eén van deze oplossingen is de samenwerking met Orthoparc in het kader van het plan 'Inhaalzorg'. Hier werden in totaal 72 patiënten (36 orthopedie patiënten en 36 gynaecologie patiënten) geopereerd door operateurs van het JBZ. Deze patiënten beoordeelden de zorg die ze hebben ontvangen op alle domeinen met tenminste een acht.

5.2 Ongewenst gedrag

In 2022 was er landelijk veel aandacht voor ongewenst gedrag. Dat maakte dat ook wij in dit jaar extra aandacht besteedden aan dit onderwerp. Onder ongewenst gedrag verstaan we niet alleen seksuele intimidatie, ook pesten, agressie en geweld of discriminatie vallen hieronder. Dat dit ook tussen collega's in het JBZ voorkomt, weten we uit de Medewerkers Incident Meldingen en het recente medewerkerstevredenheidsonderzoek. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers weten dat zulk gedrag niet wordt getolereerd en dat we adequate ondersteuning bieden als hier sprake van is. In 2022 is een werkwijze opgesteld als hulpmiddel voor medewerkers om ongewenst gedrag bespreekbaar te maken. Er zijn daarnaast diverse bijeenkomsten georganiseerd om het onderwerp bespreekbaar te maken. In een van die bijeenkomsten is expliciet aandacht geweest voor het onderwerp psychologische veiligheid.

Medewerkers Incident Meldingen

Medewerkers kunnen ongewenst gedrag en onveilige situaties melden via Medewerker Incident Meldingen, deze worden conform protocol opgepakt en afgehandeld. In 2022 hebben 568 meldingen plaatsgevonden, dit is 17% meer dan in 2021. De meeste meldingen gaan over grensoverschrijdend gedrag van patiënten en bezoekers.

Klokkenluidersregeling

Via onze klokkenluidersregeling hebben medewerkers en andere belanghebbenden de mogelijkheid om melding te maken van eventuele misstanden bij het JBZ. Deze regeling staat op onze website en is voor iedereen beschikbaar.

5.3 Ongewenste beïnvloeding

In 2022 was er landelijk veel aandacht voor het onderwerp ongewenste beïnvloeding door leveranciers van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen. Wij hebben in 2022 in nauwe samenwerking met de Bossche Specialisten Coöperatie verschillende acties in gang gezet om ongewenste beïnvloeding te voorkomen. Zo is er beleid opgesteld hoe we beoordelen of een relatie met een dergelijke leverancier voldoet aan de wettelijke vereisten. Het bevat voorwaarden en een procedure waarmee het aangaan van een relatie beoordeeld kan worden. Er is een commissie gunstbetoon ingesteld die medewerkers adviseert of dergelijke relatie wenselijk is. De commissie adviseert de raad van bestuur bij twijfel. Ook is geëxpliciteerd wanneer toestemming gevraagd moet worden aan de raad van bestuur en zo nodig het bestuur van de Bossche Specialisten Coöperatie. Bovendien zijn er afspraken gemaakt over wanneer de relatie openbaar gemaakt moet worden via het Transparantieregister Zorg.

Om interne transparantie over relaties van medewerkers met leveranciers te vergroten, wordt een intern register opgezet dat gebruikt kan worden als onderdeel van het inkoopproces en voor het sluiten van contracten. Over dit alles wordt proactief gecommuniceerd met alle betrokken JBZ'ers. In 2023 wordt de werkwijze zoals deze in gang is gezet verder doorgevoerd.

5.4 Cybersecurity

Mede door alle mondiale ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity zijn wij ons bewust van de mogelijke risico's als het om dit onderwerp gaat. We acteren daarop door ons goed te beschermen (preventie) en door bewustwording onder JBZ'ers te creëren. Wij stellen ons ten doel ons verder te verbeteren in digitale weerbaarheid en het op peil houden van Informatiebeveiliging. Daarvoor zijn wij onder meer aangesloten bij Z-Cert. In 2022 is ziekenhuis breed geoefend op het domein informatiebeveiliging. Eind 2022 hebben wij het NEN7510 certificaat behaald.

5.5 Integraal Risico Management

De hierboven beschreven onderwerpen zijn actuele risico's waarmee wij in 2022 te maken kregen en aan de slag gingen. Om patiënten en JBZ'ers goede zorg en een zo veilig mogelijke omgeving te kunnen bieden, is het signaleren van risico's en daar, waar mogelijk, maatregelen op nemen essentieel. Binnen het JBZ zijn hiervoor verschillende instrumenten en structuren aanwezig. Het integraal crisisplan biedt bijvoorbeeld een structuur aan de hand waarvan de continuïteit van zorg in tijden van crisis zoveel mogelijk kan worden waarborgen.

Om een totaalbeeld te krijgen en houden van huidige en toekomstige risico's waar wij mee geconfronteerd kunnen worden, passen wij daarnaast het proces van integraal risico denken toe. Dat geeft inzicht in de integrale, ziekenhuisbrede, risico's in het JBZ, die niet in de bestaande instrumenten en organisatiestructuren gesignaleerd en opgepakt kunnen worden. Kenmerk van de gesignaleerde integrale risico's is dat deze vooral ook te maken hebben met gedrag en cultuur. Continue aandacht op deze onderwerpen is noodzakelijk om risico's tijdig te signaleren en hier op te acteren. In tabel 1 wordt per geïdentificeerd risico aangegeven welke maatregelen en interventies in 2022 zijn ingezet.

Risicotitel	Maatregelen-acties
Risicodomein Patiënt	
Patiënt niet als geheel zien <i>Doel: Patiënt als geheel zien binnen het JBZ en het totale netwerk, waardoor de patiënt de juiste zorg krijgt die op dat moment passend is vanuit een holistisch perspectief</i>	- Organisatie van Integrale Samenwerkings Afdeling (klinisch) voor kwetsbare ouderen met een complexe zorgvraag. Internisten, longartsen, geriater, cardiologen en verpleegkundigen bepalen gezamenlijk, onder regie van de ziekenhuisarts, het behandelbeleid. - Implementatie van zorgpad Alcoholproblematiek met het netwerk. - Structureel overleg in de regio vanuit de afdeling Zorgsamenwerking om werk- en overdrachtsafspraken te maken.
Risicodomein Personeel	
Onvoldoende veranderkracht organisatie <i>Doel: Wendbare en veerkrachtige organisatie die adequaat inspeelt op veranderingen in de maatschappij en het zorgdomein en behoud van vitale en tevreden medewerkers</i>	- In 2022 was Medewerker 2025 één van de strategische thema's. - Het stimuleren van de interne mobiliteit van JBZ'ers binnen de pijler strategische personeelsontwikkelingVisie op leiderschap en leiderschapsontwikkeling verdiepen. - Zo vervullen steeds meer medewerkers een rol met andere taken en op een andere afdeling, naast hun vaste functie. Daarnaast krijgen medewerkers door middel van een loopbaanreis de mogelijkheid om op verschillende afdelingen te werken om zich breed te oriënteren op het werk dat ze leuk vinden waarmee ze binnen het JBZ breder inzetbaar worden. - Activiteiten gericht op aandacht en gezondheidswelzijn voor JBZ'ers, aanbieden van diverse werkvormen gericht op kennismaken van ervaren gezondheidswelzijn, eigen regie en samenwerken in een netwerk, programma 'gezond en wel' en coachingsnetwerk meer onder de aandacht brengen bij JBZ'ers. - JBZ kernwaarden verankeren en verder brengen in de organisatie.
Schijnveiligheid <i>Doel: Juiste weging van risico's binnen de specifieke context, door alerte professionele (klinische) blik, gestoeld op samenwerking en reflectie op eigen en elkaars handelen</i>	- We stimuleren alle medewerkers om samen de zorg verder te verbeteren. Dat doen we door te proberen, reflecteren en leren. - We evalueren continu of bepaald beleid/ regels bijdraagt aan veilige patiëntenzorg. Als er twijfels over nut en noodzaak zijn, kan door middel van de '(Ont)regel de zorg'-methodiek beleid worden gedeïmplementeerd. Voorbeeld hiervan: patiëntvervoer van de OK naar de afdeling hoeft bij een goede gezondheidstoestand van de patiënt maar door één verpleegkundige te gebeuren (was twee).
Risicodomein Privacy	
Onvoldoende bescherming van vertrouwelijke gegevens <i>Doel: Patiëntgegevens zijn beschermd voor bedreigingen van buitenaf. Onze professionals gaan zorgvuldig en vertrouwelijk om met de inzage, bewerking en opslag van gegevens</i>	- Verder verbeteren van digitale weerbaarheid, creëren van bewustzijn onder JBZ'ers, informatiebeveiliging op peil houden. - Het behalen van het NEN7510 certificaat eind 2022.

Risicodomein Governance	
Beperkte invloed op stakeholders <i>Doel: Tijdig signaleren van ontwikkelingen (zoals betaalbaarheid) en daar proactief met impact de samenwerking aangaan</i>	• In regionaal verband samenwerken om de zorg te verbeteren. • In ROAZ-verband samenwerken op het gebied van acute zorg en in het maken van regioplannen • Deelnemen aan overleggen binnen NVZ, STZ, Embraze, en samen optrekken in mProve-verband om invloed te hebben en houden.
Domein Zorgtechnologie	
Onbetrouwbare patiëntengegevens <i>Doel: Eenduidige en snelle beschikbaarheid van patiëntgegevens, relevant voor adequate zorg op het juiste moment en binnen de juiste setting</i>	• Afspraken om op uniforme wijze te werken in het EPD HiX. • Er vindt driemaal per jaar dossierevaluatie plaats, waarin het EPD op een aantal items wordt getoetst op aanwezigheid en inhoud, zoals aanwezigheid en inhoud van de medische en verpleegkundige ontslagbrief, actueel medicatiegebruik bij ontslag en vastleggen van voorlichting aan de patiënt en/of familie. Resultaten worden getoond in een dashboard en afwijkende afdelingen worden op de resultaten gewezen. • Het behalen van het NEN7510 certificaat eind 2022. • Proces voor controle op autorisatie en logging ingeregeld.
Onvoldoende op de hoogte zijn van technologische ontwikkelingen <i>Doel: Mondiale ontwikkelingen in de zorg gaan snel dat het een uitdaging is om hier goed van op de hoogte te zijn en op juiste moment deze zorg (veilig) te introduceren.</i>	• Deelnemen aan overleggen in landelijke netwerken, zoals mProve, NVZ, CIO-platform, regionaal ISO overleg, Z-CERT, NVKF. • Integreren van de landelijke databank Lorenz in eigen documentbeheersysteem, zodat medewerkers direct naar de meest actuele richtlijnen, eisen en toetsingskaders in de Nederlandse zorg kunnen gaan. Lorenz is een compliancetool voor risicomanagement in de zorg en wordt beheerd door de NVZ.

Tabel 1 Geïdentificeerd risico maatregelen en interventies in 2022

Goede ICT-systemen helpen ons zorg te bieden

die bij onze
patiënten past

6. ICT

Goede ICT-systemen helpen ons zorg te bieden op een manier, plaats en tijd die onze patiënten past én werk dat past. In 2022 zijn er 38 Informatievoorzieningen-projecten gestart en 33 projecten gereed gemeld die hieraan bijdragen. Enkele voorbeelden van impactvolle projecten zijn:

- **Nieuw verpleegkundig oproepsysteem**
Er is een start gemaakt met de uitrol van een nieuw en modern verpleegkundig oproepsysteem. Op de eerste afdelingen (neonatologie en kinderafdeling) hebben we gezien dat dit nieuwe systeem het aantal alarmen fors reduceert, waardoor er meer rust is.
- **JBZ klaar voor de persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO) van patiënten**
In het kader van de VIPP subsidie van VWS hebben wij de omgevingen aangepast waardoor deze geschikt zijn gemaakt voor de koppeling met een PGO. Patiënten kunnen een samenvatting van hun gegevens nu downloaden naar hun eigen PGO.
- **Regio in oprichting**
In 2022 zijn er belangrijke stappen gezet in de vorming van een regio-organisatie. Al langere tijd werken wij nauw samen met huisartsen, verpleeghuizen en andere zorgprofessionals in de regio. Samen met ons regionale netwerk kunnen wij de volgende stappen zetten in bijvoorbeeld het uitwisselen van gegevens door de werken vanuit één IT-architectuur.
- **Eén verloskundig dossier**
In 2022 is het technisch mogelijk gemaakt dat verloskundigen in de regio Den Bosch hun dossier kunnen bijhouden in het EPD van het ziekenhuis. Hierdoor zijn de gegevens makkelijker inzichtelijk voor alle zorgverleners. Begin 2023 wordt met de eerste praktijk een pilot gestart. Als dit bevalt, volgen er meer.

In 2022 kregen alle gebruikers een nieuwere versie van Windows en is er een volledig nieuwe backup-omgeving opgetuigd. Hoewel we bij de eerdere projecten juist de zorg voor onze patiënten en het werkplezier van onze medewerkers probeerden te vergroten, probeerden we bij deze projecten er juist voor te zorgen dat niemand daar iets van merkte.

Om bovenstaande ontwikkelingen te realiseren is een sterke MICT afdeling essentieel. Om de kwaliteit van de zorgondersteuning te borgen die door afdeling MICT wordt geleverd en te blijven leren en verbeteren, hanteert afdeling MICT een kwaliteitssysteem volgens ISO 9001:2015 dat voldoet aan mondiale standaarden. Dit kwaliteitssysteem wordt sinds 2018 MICT-breed geaccrediteerd. In 2022 is de jaarlijkse vervolgaudit zonder constatering van tekortkomingen doorlopen.

7. Financieel beleid en resultaten

Ons financieel beleid is ondersteunend aan de ontwikkeling die we als ziekenhuis willen realiseren. Op dit gebied ligt de belangrijke uitdaging om de organisatie als geheel 'in control' te houden en tegelijkertijd voldoende ruimte en ondersteuning te geven om vernieuwingen mogelijk te maken. Het financieel meerjarenperspectief vormt de basis van het financieel beleid. Twee keer per jaar actualiseren wij het financieel meerjarenperspectief met behulp van de meest recente informatie. In dit perspectief wordt voorspeld wat het effect is van interne en externe ontwikkelingen op de exploitatie van het ziekenhuis van het lopende jaar en de twee jaren daarna.

De procesbeheersing om het JBZ financieel 'in control' te houden was in 2022 op orde en draagt bij aan de betrouwbaarheid van de jaarrekening. Wij beschikken over een professionele verbijzonderde 'interne controlefunctie', die is ingebed in de organisatie en die toeziet op de kwaliteit van de interne beheersing van een groot aantal (financiële) bedrijfsprocessen en de jaarrekening.

7.1 Covid-19

Net als in 2020 en 2021 waren er in 2022 aanvullende afspraken met VWS en de zorgverzekeraars om de financiële risico's als gevolg van de coronacrisis (dekking voor extra kosten en compensatie voor derving van inkomsten) af te dekken. Deze aanvullende regelingen hebben voor het ziekenhuis gedaan wat ze beoogden.

7.2 Resultaat

	2022	2021
Bedrijfsopbrengsten	€ 511.131.340	€ 512.554.145
Bedrijfslasten	€ 495.714.224	€ 491.227.389
Financiële baten en lasten	€ 11.683.158	€ 12.303.021
Resultaat boekjaar	€ 3.733.958	€ 9.023.735

Het resultaat over 2022 bedraagt € 3,7 miljoen positief en is daarmee € 5,3 miljoen lager dan het resultaat van 2021. De bedrijfsopbrengsten zijn licht gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. In 2022 zijn de opbrengsten uit de zorgverzekeringswet gestegen door de prijsindexatie. De overige opbrengsten zijn daarentegen gedaald doordat er minder corona testen uitgevoerd zijn. Daarbij zijn de bedrijfslasten gestegen als gevolg van met name de stijgende personeelskosten, prijsindexaties en de toenemende energieprijzen. Het resultaat wordt volledig toegevoegd aan de overige reserves.

7.3 Ratio's

	Norm	2022	2021
Solvabiliteit	20%	26,6%	26,2%
Rentabiliteit		2,9%	7,2%
Liquiditeit		1,64	1,71
DSCR	1,3	1,91	2,1

De ratio's zijn licht verslechterd ten opzichten van 2021. Het JBZ voldoet aan de eisen van vreemd vermogensverschaffers. Het JBZ heeft ook een goede liquiditeitspositie.

7.4 Treasury

Wij hebben een treasurystatuut met een maximale looptijd van vijf jaar. Het treasurystatuut uit 2017 is in 2022 geactualiseerd, door de raad van bestuur vastgesteld en goedgekeurd door de raad van toezicht. Het doel van het statuut is het scheppen van een formeel kader waarbinnen onze financierings- en beleggingsactiviteiten moeten plaatsvinden. Het geeft een formele inbedding van de treasury-activiteiten binnen onze primaire activiteiten. We voldoen met het actualiseren van het treasurystatuut aan de 'regeling financiële derivaten WMG'.

In 2022 hadden we ons periodiek overleg met het Waarborg Fonds voor de Zorgsector en huisbankier ABN Amro. Onderwerp van gesprek waren de financiële stand van zaken van het ziekenhuis, de liquiditeitspositie en duurzaamheid. We hebben het daarnaast met de ABN Amro gehad over de actualisering van het totale kredietarrangement en het taxeren van het zorgvastgoed tegen marktwaarde om aan Europese regelgeving te voldoen. De in de overeenkomst opgenomen (financiële en niet financiële) convenanten worden periodiek nauwlettend gemonitord. We voldoen op dit vlak aan de eisen die de externe financiers stellen.

7.5 Financiële instrument

Voor de financiering van de nieuwbouw zijn vijf leningen afgesloten met een totale hoofdsom van € 340 miljoen. Twee leningen met een hoofdsom van € 140 miljoen zijn geborgd door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). De rentelastperiode bij deze leningen is gelijk aan de looptijd. Eén lening met een hoofdsom van € 100 miljoen kent eveneens geen renteherziening. Bij twee ultimo 2011 gesloten leningen is sprake van een variabel rentepercentage gedurende de gehele looptijd. De driemaands Euribor vormt hierbij de basis voor de renteberekening. Het JBZ heeft afgeleide financiële instrumenten om rentefluctuaties te beheersen. Het renterisico van de hier genoemde leningen is afgedekt door middel van een renteswap.

7.6 Bedrijfsopbrengsten

In 2022 waren onze bedrijfsopbrengsten vrijwel geheel gebaseerd op de gerealiseerde DOT-productie tot het niveau van het met de zorgverzekeraars afgesproken omzetplafond. Met alle verzekeraars is in 2022 en 2023 een afspraak tot stand gekomen. Een kleiner deel van de financiering werd verzorgd door beschikbaar gestelde subsidies door het Zorginstituut en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en door opbrengsten uit dienstverlening aan derden.

7.7 Financiële vooruitblik 2023

Voor 2023 is een sluitende begroting opgesteld. In deze begroting zitten nog een aantal onzekerheden die gezien de ontwikkelingen in de sector en de wereld in het algemeen een grotere impact kunnen hebben. De voornaamste risico's en onzekerheden zijn:

Risico	Effect	Beheersing
Nieuwe CAO 2023-2024	Stijgende kosten	Door de afgesloten CAO zullen de personele lasten aanzienlijk stijgen. Voor 2023 was hiermee al rekening gehouden in de begroting en vormt dit een beperkt financieel risico. Voor 2024 wordt het financiële risico groter door het cumulerend effect van de CAO aan de kosten kant en de onzekerheid over de af te spreken compensatie hiervoor door de verzekeraars.
Inflatie	Stijgende kosten	Door de hoge inflatiecijfers van 2022 en 2023 zullen de materiele kosten fors stijgen. In de begroting 2023 is rekening gehouden met de geraamde inflatie volgens de NZA. De werkelijke stijging van de materiele kosten van het JBZ kan afwijken van de geraamde inflatie.

Niet behalen productie 2023/ asymmetrische productieontwikkeling tussen verzekeraars	Inkomsten dalen	In de begroting 2023 zijn de afspraken met verzekeraars gebaseerd op historisch productieniveau. De historische productie is minder geschikt om de toekomstige productie te voorspellen doordat corona een verstorend effect heeft gehad en doordat er steeds meer innovatieve manieren van zorg worden ingezet. Hierdoor is het risico op het afwijken van de daadwerkelijke productie 2023 groter dan in andere jaren. Tevens zagen we in 2022 meer verschuiving in de ontwikkeling van productie tussen verzekeraars, waardoor er een groter risico bestaat dat gemaakte afspraken minder passend zijn.
Niet realiseren van de taakstellingen 2023	Begroot resultaat wordt niet behaald	In de begroting 2023 is een taakstelling opgenomen om het gewenste positieve resultaat te kunnen behalen. Het risico bestaat dat de plannen die gemaakt zijn om deze taakstelling te realiseren niet (tijdig) worden gerealiseerd.

Tabel 2 Voornaamste risico's en onzekerheden

Middels maandelijkse monitoring van de ontwikkeling in kosten en productie zullen bovenstaande risico's nauwlettend worden gevolgd en kan er indien nodig tijdig worden bijgestuurd.

Goed bestuur en toezicht en een effectieve organisatie

dragen bij aan het gezondheidswelzijn van
mensen in onze omgeving

8. Bestuur en organisatie

Goed bestuur en toezicht en een effectieve organisatie, zijn belangrijke voorwaarden voor goede zorg.

8.1 Bestuur

Het JBZ wordt bestuurd door een raad van bestuur bestaande uit twee leden, waarbij één de voorzittersrol vervult. De raad van bestuur bestuurt de stichting JBZ en is verantwoordelijk voor de realisatie van het doel van de stichting. Van daaruit draagt hij eindverantwoordelijk voor het strategisch beleid, de kwaliteit en veiligheid van de zorg en de behaalde resultaten. De leden van de raad van bestuur hebben vanuit eventuele (neven)functies geen (schijn van) belangenverstrengeling (zie tabel 3).

In 2022 vond er een bestuurswisseling plaats in het JBZ. Na zo'n zeven jaar verbonden te zijn geweest aan het ziekenhuis, besloot Marcel Visser (lid raad van bestuur) in het voorjaar en in het najaar ook Piet-Hein Buiting (voorzitter raad van bestuur) te vertrekken bij het ziekenhuis. Beide bestuurders hebben een belangrijke rol gespeeld bij het ontwikkelen van de strategische koers van het JBZ gericht op het bevorderen van het gezondheidswelzijn (positieve gezondheid) van de mensen in Den Bosch en omstreken.

Na het vertrek van Marcel Visser en vervolgens Piet-Hein Buiting, zijn de posities van lid raad van bestuur en voorzitter raad van bestuur ad interim ingevuld door respectievelijk Pieter de Kort en Sander Gerritsen. Parallel startte de raad van toezicht de procedure om te komen tot een definitieve invulling van de vacatures. Na een brede consultatie heeft de raad van toezicht eind 2022 besloten om Relinde Weil per 11 april 2023 te benoemen als voorzitter raad van bestuur van het JBZ. Relinde Weil heeft brede bestuurlijke ervaring binnen en buiten de zorg. Samen met (zorg)professionals binnen en buiten het ziekenhuis, zal zij zich gaan richten op het volgende hoofdstuk van onze strategie waarmee we de mensen in Den Bosch en omgeving de zorg bieden die bij hen past en JBZ'ers werk dat bij hen past. In nauwe afstemming met Relinde Weil is de raad van toezicht inmiddels de procedure gestart om te komen tot een definitieve invulling van de vacature van lid raad van bestuur bij het JBZ.

De raad van bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht. De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur, op de algemene gang van zaken in de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis en op het functioneren van de raad van bestuur. In het jaarverslag raad van toezicht is beschreven hoe de raad van toezicht in 2022 zijn toezichtrol heeft vervuld.

Het bestuur en toezicht in het JBZ is ingericht vanuit de principes uit de Governancecode Zorg 2022. Dit is vertaald in de statuten en reglementen. Een belangrijk aspect van goed bestuur en toezicht is ervoor zorg te dragen dat alle invalshoeken van een vraagstuk op tafel komen. Om verscheidenheid in denken te realiseren, hebben wij aandacht voor diversiteit in de samenstelling van de raad van bestuur en de raad van toezicht. We zoeken naar verscheidenheid in kennis, ervaring en achtergrond. Bij de werving en selectie van de nieuwe toezichthouders en bestuurders in 2022 is ingezet op een groter aandeel vrouwen. Eind 2022 resulteerde dit in 60% mannelijke bestuurders/toezichthouders en 40% vrouwelijke bestuurders/toezichthouders.

Raad van bestuur 2022	Nevenfunctie
Piet-Hein Buiting, voorzitter <i>tot 1 november 2022</i>	• Programmaleider Management voor Medici, Academie voor Medisch Specialisten, Utrecht • Programmaleider Stolte Advanced Programma voor bestuurders in de zorg, Tranzo, Tilburg University • Kerndocent Centrum voor Zorgbestuur (CvZ), Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)
Marcel Visser lid <i>tot 1 juli 2022</i>	• Lid raad van toezicht Sevagram, regio Heerlen, Heuvelland en Maastricht • lid raad van commissarissen OWM Centramed BA Zoetermeer
Pieter de Kort voorzitter a.i. <i>per 21 oktober 2022</i>	• Voorzitter raad van toezicht Stichting Laurens • Voorzitter raad van toezicht KwadrantGroep Drachten • Voorzitter raad van toezicht Museumpark Orientalis Heilig Landstichting • Vice voorzitter Eerste hulp Stichting Nijmegen Berg en Dal • Voorzitter ondernemersfonds Wijk bij Duurstede
Sander Gerritsen lid a.i. <i>per 12 september 2022</i>	• Voorzitter raad van commissarissen De Woningstichting te Wageningen • Lid Raad van commissarissen huisartsen Utrecht Stad (HUS)

Tabel 3 Nevenfuncties raad van bestuur

8.2 Advisering, beïnvloeding en medezeggenschap

Professionele zeggenschap is van groot belang voor de koersbepaling van het JBZ. De Bossche Specialisten Coöperatie heeft daarin een belangrijke positie. De BSC is het samenwerkingsverband van alle medisch specialisten die werken in het JBZ. De Bossche Specialisten Coöperatie is een strategische partner voor de raad van bestuur op het gebied van strategie en kwaliteit van zorg. Het unieke van de JBZ-constructie is dat alle medisch specialisten, ook degenen die niet vrijgevestigd zijn, deel uitmaken van de Bossche Specialisten Coöperatie.

Ook de verpleegkundige staf heeft een sterke positie binnen het JBZ. De verpleegkundige staf zet zich in voor de best mogelijke verpleegkundige zorg in het JBZ. In 2022 is gestart met een driejaarlijks tripartite overleg tussen de raad van bestuur, bestuur BSC en verpleegkundige staf waar de strategische richting van het JBZ wordt bepaald en bijgestuurd. Met het tripartite overleg streven de besturen naar opinievorming in een breed perspectief (organisatorisch, medisch en verpleegkundig) om daarmee in de besluitvorming vollediger zijn.

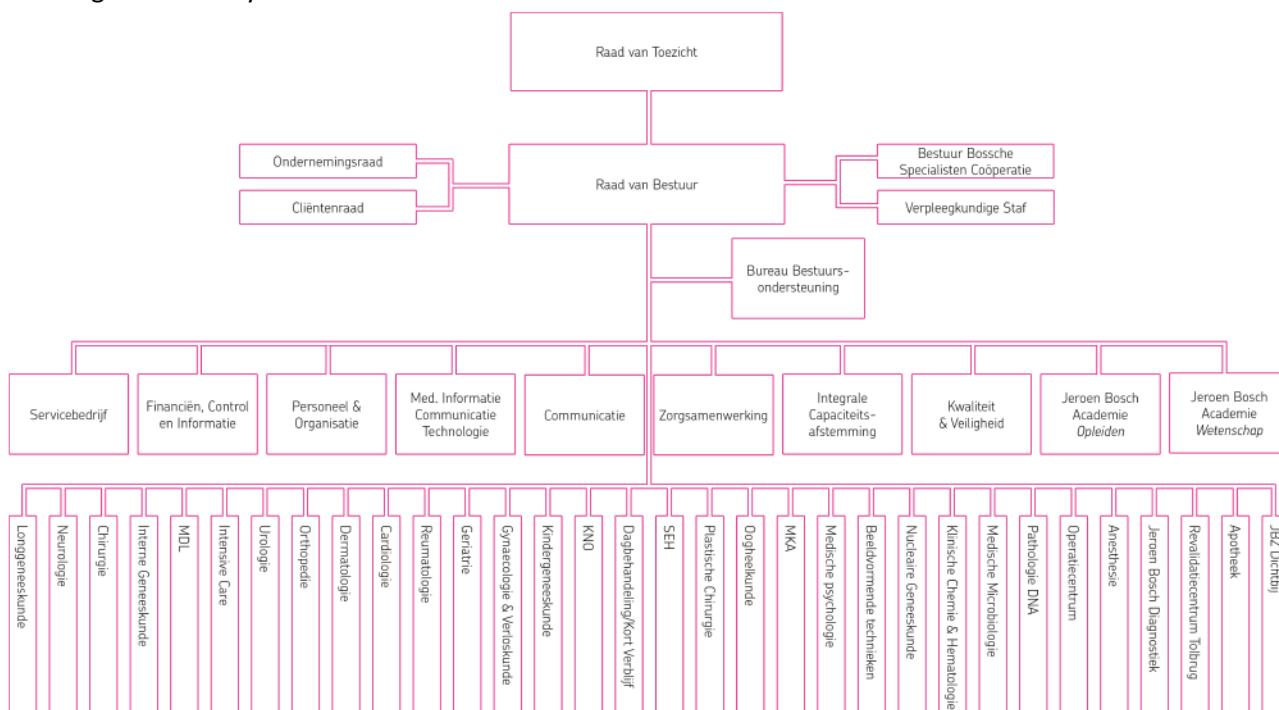
De raad van bestuur wordt daarnaast bijgestaan de ondernemingsraad en de cliëntenraad. Zij dragen zorg voor de medezeggenschap van medewerkers en patiënten. De cliëntenraad stelt een eigen jaarverslag op dat zij publiceert op de website van het JBZ.

8.3 Organisatie

Het JBZ heeft als basis een organisatiemodel (zie figuur 1 voor het organogram) dat uitgaat van een verticale organisatiestructuur: een lijn-staforganisatie met 32 resultaat verantwoordelijke eenheden (RVE's). Deze zijn specialisme-georiënteerd of omvatten één of meer specifieke functies. De RVE's worden aangestuurd door een duaal managementteam, bestaande uit een medisch manager en manager bedrijfsvoering. Naast de RVE's zijn er 11 stafafdelingen in het JBZ. Deze hebben in het algemeen een eenhoofdige leiding. De man/vrouw verhouding van het management is 56%/44%.

Het RVE-management is integraal verantwoordelijk voor het totale functioneren van de RVE, binnen de door de raad van bestuur vastgestelde algemene beleidskaders en de met de raad van bestuur

overeengekomen afspraken. Om de vooruitgang van RVE's te monitoren wordt er gebruik gemaakt van een Planning & Control cyclus.

Figuur 1 Organogram JBZ

De Planning & Control cyclus (P&C-cyclus) is gericht op de beheersing van de realisatie van meerjaren en jaarlijkse beleidsdoelstellingen. De cyclus omvat verschillende mijlpalen, zoals de meerjaren missie en visie, het jaardocument, de jaarplannen, begroting en de voortgangsgesprekken.

Naast de verticale lijnorganisatie is er sprake van horizontale afstemming en coördinatie via commissies waar het gaat om organisatie brede processen en thema's. Dit zorgt voor flexibiliteit en daadkracht om procesmatig de RVE-overstijgende strategie en doelen te realiseren. Elk horizontaal thema heeft een proceseigenaar, verantwoordelijk voor beleidsinhoud en monitoring van de beleidslijn. De RVE-en en stafafdelingen zijn verantwoordelijk voor implementatie van het beleid.

In 2022 is een verpleegkundig leider aangesteld die samen met de RVE-manager met de portefeuille verpleegkunde richting geeft aan vraagstukken in het JBZ inzake de verpleegkundige beroepsinhoud, beroepsontwikkeling en beroepsuitvoering.

9. Vooruitblik

De grote druk op de zorg stelt ons voor grote uitdagingen het komend jaar. In het Integraal Zorg Akkoord zijn landelijke afspraken gemaakt waarmee de zorg ook in de nabije toekomst goed, beschikbaar en betaalbaar blijft voor alle Nederlanders. Ze gaan bijvoorbeeld over het behoud van zorgprofessionals, het zelfredzamer maken van patiënten en over meer samenwerken met bijvoorbeeld huisartsen, thuiszorg en gemeente. Het bieden van passende zorg staat hierbij centraal.

In het JBZ zijn we op de goede weg en hebben we een stevige basis met Zorg die bij je past. Door in 2023 door te pakken op de koers die we als JBZ hebben ingezet, bevorderen we het gezondheidswelzijn en de eigen regie van onze patiënten én van JBZ'ers. Tegelijkertijd bieden we daarmee de uitdaging van de komende jaren, 'meer met minder', het hoofd. Daarbij gaat het om het slimmer organiseren van onze zorg en om het scherp blijven op de zorgkosten. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat álle mensen in Den Bosch en omgeving toegang blijven houden tot onze zorg.

Voor 2023 staan de volgende vier lijnen centraal:

1. We zorgen voor het behoud en de ontwikkeling van JBZ'ers en dagen hen uit om het beste uit zichzelf en elkaar te halen.
2. We bieden zorg en ondersteuning die past, samen met de patiënt, op de juiste plaats en met de nadruk op gezondheidswelzijn.
3. We organiseren de zorg slimmer en maken daarbij optimaal gebruik van de beschikbare ondersteunende technologieën.
4. We werken samen, in het netwerk, met het team van de patiënt. Dit team gaat veelal verder dan het eigen team en vraagt van ons om bij aanvang van een zorgvernieuwingstraject direct samen te werken met collega's binnen en buiten het JBZ.

Zorg voor de JBZ'ers

Het is van belang naar onze personeelsbezetting te kijken met de toekomstige ontwikkelingen in de zorg in het achterhoofd. Deze vereisen dat we onze processen zo organiseren dat medewerkers flexibel ingezet kunnen worden op actuele vraagstukken. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere, toch bleef onze formatie constant over heel 2022. Ook in 2023 zetten we fors in op het bieden van ontwikkelmogelijkheden, het vergroten van autonomie en werkplezier zodat we een aantrekkelijk werkgever blijven en onze zorgprofessionals behouden.

Om beweging te creëren op interprofessioneel opleiden en ontwikkelen is in 2022 een 'interprofessionele ontwikkeltafel' gevormd. Daarin worden de perspectieven vanuit de medische opleiding, verpleegkundige opleiding en V&V samengevoegd met perspectieven van onze strategie, ons management en onze unithoofden. In 2023 leidt dit tot een 'interprofessionele leergang' voor JBZ'ers.

Ontwikkelen en vernieuwen

Ook in de toekomst willen wij zorg bieden die bij onze patiënten past. De ontwikkelingen in het zorglandschap de komende jaren vereisen dat wij onze zorg anders organiseren. Om voorop te blijven lopen in die ontwikkelingen, zetten we in op innovatie, opleiden en wetenschap. In 2023 worden bestaande, zich in de praktijk bewezen innovaties verder opgeschaald naar alle afdelingen binnen het JBZ en worden kennis, protocollen en ervaringen gedeeld met andere ziekenhuizen en regio's. In 2023 wordt daarnaast binnen de regio gewerkt aan een regionaal samenwerkingsoverleg rondom informatie-uitwisseling en de regioplannen en wordt steeds meer gestuurd op regionale (zorg en preventie)projecten.

Om de kwaliteit van onze zorg te borgen en te blijven leren en verbeteren, hebben wij een kwaliteitssysteem dat voldoet aan alle wettelijke vereisten. Dit kwaliteitssysteem wordt sinds 2017 geaccrediteerd door een internationaal erkend accreditatiesysteem; Joint Commission International (JCI). In 2022 startten wij de voorbereidingen voor de heraccreditatie die wij in 2023 succesvol behaalden.

Oog voor de omgeving

Het in 2022 ontwikkelde duurzaamheidsbeleid vormt ook in 2023 de basis van hoe we werken aan een gezonde omgeving. Het vervoersbeleid dat in 2022 van kracht was, stond in het kader van duurzaamheid. Het had ten doel de CO₂-uitstoot door het autogebruik voor woon-werkverkeer terug te dringen. Een tweede doel was het bevorderen van de gezondheid van medewerkers. Het beleid richt zich op het stimuleren van alternatief vervoer bijvoorbeeld door het fietsenplan, de trappersregeling en een tegemoetkoming in de kosten voor het openbaar vervoer. Dit vervoersbeleid wordt in 2023 opnieuw tegen het licht gehouden en zo nodig geactualiseerd.

Over 2022 was het afvalscheidingspercentage 48,7%. Dit percentage neemt naar verwachting in 2023 verder toe door het creëren van meer bewustwording over het toepassen van circulariteit.

Financieel beleid

Tijdens de coronajaren hebben we mooie zorgoplossingen en vernieuwingen toegepast waardoor we passende zorg konden bieden. De materiële kosten stijgen fors door de hoge inflatiecijfers (inflatie die NZA aangeeft), onze personele lasten liggen aanzienlijk hoger door de nieuwe CAO voor 2023-2024 en energie is flink duurder geworden. Met deze stijgende kosten is voor 2023 deels rekening gehouden in de begroting.

Genoemde ontwikkelingen hebben grote invloed op hoe wij in 2023 zorg verlenen. We hebben in de coronajaren en daarna laten zien dat we, in moeilijke omstandigheden, goed in staat zijn koers te bepalen en samen te werken. Daarom kijken we met vertrouwen naar 2023.

Uitgangspunten van de verslaggeving

Wij vinden het belangrijk om als maatschappelijke organisatie verantwoording af te leggen aan de samenleving over de wijze waarop wij de cyclus van beleid, inspanningen, prestaties en bijstelling van beleid vormgeven. Dat hebben we de afgelopen jaren via de website, DIGIMV en de jaarrekening gedaan. En nu na een aantal jaren van afwezigheid hebben we weer een jaarverslag opgesteld, dat voldoet aan de eisen zoals opgenomen in RJ 400.

Het oordeel van de accountant bij de jaarrekening is weergegeven in de bijgevoegde controleverklaring. Dit jaarverslag wordt samen met de jaarrekening gepubliceerd op de website www.jaarverslagenzorg.nl en op de eigen website www.jeroenboschziekenhuis.nl.

In dit jaarverslag gaat het over het (boek)jaar 2022 van rechtspersoon Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis. Hoewel de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis meerdere buitenpoliklinieken heeft, is de administratie ingericht als ware de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis één locatie. De aan de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis gelieerde rechtspersonen zijn in de jaarrekening vermeld. Het betreft rechtspersonen waarin het Jeroen Bosch Ziekenhuis in meer of mindere mate een belang heeft.

DEEL II Verslag raad van toezicht

10. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht is het toezichthoudende orgaan van het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ). De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene zaken binnen de stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Bij de uitoefening van haar taak houdt de raad van toezicht zich aan de Governancecode Zorg 2022. Dit is vertaald in taken en verantwoordelijkheden die zijn vastgelegd in de statuten van het JBZ en het reglement raad van toezicht. De visie op toezicht beschrijft hoe de raad van toezicht werkt en dient als leidraad voor het handelen van de raad van toezicht. De statuten, het reglement en de visie op toezicht zijn gepubliceerd op www.jeroenboschziekenhuis.nl.

Raad van toezicht,
december 2022, van links naar rechts:
dhr. Drs. H.H.J. (Hans) Bol, dhr. ir. J.J. (Hans)
de Jong, mw. Drs. M.H. (Mirjam) van
Velthuisen-Lormans, mw. Drs. S.M. (Sandra)
Mulder, dhr. Drs. R. (Ruben) Wenselaar, mw.
Prof. Dr. A.M. (Anne) Stiggelbout, dhr. drs. J.J.
(Johan) Dorresteyn, mw. Drs. M.E. (Marien)
van der Meer

10.1 Samenstelling van de raad van toezicht

Leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen na een hernieuwde afweging voor nog een termijn van vier jaar worden herbenoemd. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van alle leden raad van toezicht in december 2022.

Deze leden raad van toezicht brengen een verscheidenheid aan kennis, ervaring en achtergrond mee. Deze diversiteit vinden wij belangrijk om verscheidenheid in denken te realiseren en kritisch te kunnen reflecteren op vraagstukken. De raad van toezicht is daarnaast onafhankelijk. De leden zijn - buiten hun toezichthoudende rol - op geen enkele manier verbonden met het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Ook is er geen (schijn van) belangen-verstrengeling vanuit eventuele (neven)functies. Een beschrijving van de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht (per december 2022) is in tabel 1 opgenomen. In 2022 zijn vier nieuwe raad van toezicht leden gestart bij het JBZ. Per 1 januari 2022 volgde Hans de Jong, Peter Beckers op als voorzitter raad van toezicht, die met twee periodes van vier jaar zijn maximale zittingstermijn had bereikt. Per 1 september 2022 verwelkomde het JBZ Mirjam van Velthuisen-Lormans, Ruben Wenselaar en Marien van der Meer in de raad van toezicht. Daarmee werd invulling gegeven aan de opvolging van Lucas Vos en Annette Mosman - die in 2022 afscheid namen - en Herman Bol - die per 1 januari 2023 zijn maximale zittingstermijn bereikte.

Voor de werving en selectie van de nieuwe leden raad van toezicht is een zorgvuldige procedure gevolgd. Op basis van het generieke profiel van de raad van toezicht (onderdeel van het reglement raad van toezicht) en inventarisatiegesprekken met diverse betrokkenen, is een specifiek profiel voor de vacatures opgesteld. Met dit profiel is de zoektocht vormgegeven naar de juiste kandidaat. Na diverse gesprekken met de raad van toezicht en consultatie van de adviesgremia, zijn nieuwe leden raad van toezicht benoemd.

Beroep/hoofdbetrekking	Nevenfuncties
ir. J.J. (Hans) de Jong , voorzitter raad van toezicht	
Voorheen president Philips Nederland	- Lid raad van commissarissen Shell Nederland - Lid raad van commissarissen Philips Nederland - Voorzitter raad van commissarissen NXTGEN High Tech - Lid raad van commissarissen HighTechXL - Lid raad van toezicht Platform Talent voor Techniek (PTvT) en Katapult - Voorzitter raad van toezicht Nationaal Monument Kamp Vught - Bestuurslid Universitair Fonds TUE - Lid raad van toezicht Petje af Weekendscholen - Aanjager NL 2025 - Bestuurslid Impact040 - Voorzitter Programma Adviesraad Brug, VNO-NCW
drs. H.H.J. (Herman) Bol , vice-voorzitter raad van toezicht en voorzitter auditcommissie financiën	
Voorheen lid raad van bestuur UMC Utrecht	- Lid raad van commissarissen Prinses Máxima Kinderoncolologisch Centrum, Utrecht - Voorzitter raad van commissarissen STMG, Bommel - Non-executive board member Ortec International B.V.
prof. dr. A.M. (Anne) Stiggelbout , lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie kwaliteit en veiligheid	
Hoogleraar Medische Besliskunde, Leids Universitair Medisch Centrum; Hoogleraar Erasmus School of Health Policy and Management	- Lid NFU-faculty en examiner NFU Postnitiële Master Kwaliteit en Veiligheid van de Patiëntenzorg (t/m oktober 2022) - Lid raad van toezicht Tergooi Ziekenhuizen (t/m juni 2022) - Voorzitter Stichting Metromapping Foundation (vanaf 1 maart 2022)
drs. S.M. (Sandra) Mulder , lid raad van toezicht en lid auditcommissie kwaliteit en veiligheid	
Anesthesioloog (niet meer praktiserend); zelfstandig adviseur	- Lid raad van toezicht Gelre Ziekenhuis, Apeldoorn - Lid raad van toezicht Maartenskliniek, Nijmegen - Voorzitter bestuur Stichting Beheer Sophiahof - Adviseur Dutch Hospital Data - Arbiter Scheidsrecht Gezondheidszorg
drs. J.J. (Johan) Dorresteyn , lid raad van toezicht en lid auditcommissie kwaliteit en veiligheid	
Voorheen lid Raad van Bestuur Maasstad Ziekenhuis Rotterdam	- Lid raad van toezicht Vilente - Lid raad van toezicht Nederlandse Brandwonden Stichting - Voorzitter raad van commissarissen Corporate Travel Clinic Erasmus MC - Auditor voor zorgbestuurders voor de NVZD - Voorzitter DvB foundation
drs. M.H. (Mirjam) van Velthuisen-Lormans , lid raad van toezicht en lid auditcommissie financiën	
Lid raad van bestuur (CFO) Prorail	- Lid raad van toezicht Nictiz - Lid Curatorium Nijenrode
drs. M.E. (Marien) van der Meer , lid raad van toezicht en lid auditcommissie financiën	
Lid college van bestuur TU Delft	Vice voorzitter bestuur Bachkoor Holland
drs. R. (Ruben) Wenselaar , lid raad van toezicht en lid auditcommissie financiën	
Voorheen voorzitter raad van bestuur Menzis	- Vice voorzitter raad van toezicht HAN - Voorzitter bestuur InEen (vanaf 1 mei 2022) - Lid raad van commissarissen De Alliantie (vanaf 24 augustus 2022)

Tabel 4 Leden raad van toezicht en hun (neven)functies

10.2 Werkwijze van de raad van toezicht

De raad van toezicht kent een auditcommissie financiën, een auditcommissie kwaliteit en veiligheid en (bij vacatures) een selectie- en benoemingscommissie. In de auditcommissies worden de deelonderwerpen besproken met de portefeuillehouder raad van bestuur.

De commissies adviseren aan de raad van toezicht en bereiden waar nodig besluitvorming voor. In 2022 hebben beide auditcommissies viermaal vergaderd. De selectie- en benoemingscommissie is (in wisselende samenstellingen) actief geweest voor de vacatures binnen de raad van toezicht en de vacatures binnen de raad van bestuur.

In 2022 hebben de raad van toezicht en de raad van bestuur vijfmaal een reguliere plenaire vergadering gevoerd over interne aangelegenheden en externe ontwikkelingen. Om de wisselingen in de raad van bestuur en de raad van toezicht te stroomlijnen heeft daarnaast meermaals tussentijds plenair overleg plaatsgevonden.

Tijdens de reguliere plenaire en commissievergaderingen is een groot aantal onderwerpen aan bod gekomen.

Strategie en organisatie

Naast het bespreken van een aantal vaste agendapunten, zoals ontwikkelingen op het gebied van strategie en innovatie en de kaderbrief/jaarkompas werden onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- Resultaten en vervolgacties medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Integraal zorgakkoord
- Samenwerking met Bernhoven
- Duurzaamheidsbeleid van het JBZ
- Beleid met betrekking tot gunstbetoon
- Mogelijke tekorten in de toeleveringsketen als gevolg van mondiale situatie
- Ontwikkeling Steenenburg MS expertisecentrum
- Doorontwikkeling Pathologie DNA
- Dienstverlening medische microbiologie aan ziekenhuizen in de regio
- Benoemingen nieuwe leden raad van toezicht en (interim) raad van bestuur

Financiën

Naast het bespreken van een aantal vaste agendapunten, zoals het meerjarenperspectief, de begroting, de ontwikkeling van het financiële resultaat en de productie, de omzet, de jaarrekening en het accountantsverslag werden onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- Goedkeuring van het aangepaste treasurystatuut
- Strategisch beleidsplan P&O
- Goedkeuring van het besluit tot investering in een tweede operatierobot
- Contractering met zorgverzekeraars
- Informatiebeveiliging, cybersecurity en NEN 7510 certificering

Kwaliteit en veiligheid

Naast het bespreken van een aantal vaste agendapunten, zoals de rapportages van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, analyses van de meldingen van Onverwacht Ernstige Gebeurtenissen en resultaten op de kwaliteitsindicatoren werden onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- Voorbereidingen voor JCI-accreditatie in 2023
- Ontwikkelingen corona en inhaalzorg
- IGJ-bezoek verbeteren in vizier
- Interventieradiologie
- Wachttijden beeldvormende technieken
- Kansen en risico's van medicatiegebruik in de keten

10.3 Bestuurlijke continuïteit

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor een goed samengesteld en goed functionerend bestuur. In 2022 vond er een bestuurswisseling plaats in het JBZ. Na zo'n zeven jaar verbonden te zijn geweest aan het ziekenhuis, besloot Marcel Visser (lid raad van bestuur) in het voorjaar en in het najaar ook Piet-Hein Buiting (voorzitter raad van bestuur) te vertrekken bij het ziekenhuis. Beide bestuurders hebben een belangrijke rol gespeeld bij het ontwikkelen van de strategische koers van het JBZ gericht op het bevorderen van het gezondheidswelzijn (positieve gezondheid) van de mensen in Den Bosch en omstreken.

Na het vertrek van Marcel Visser en vervolgens Piet-Hein Buiting, zijn de posities van lid raad van bestuur en voorzitter raad van bestuur ad interim ingevuld door respectievelijk

Pieter de Kort en Sander Gerritsen. Parallel startte de raad van toezicht de procedure om te komen tot een definitieve invulling van de vacatures. Na een brede consultatie heeft de raad van toezicht eind 2022 besloten om Relinde Weil per 11 april 2023 te benoemen als voorzitter raad van bestuur van het JBZ. Relinde Weil heeft brede bestuurlijke ervaring binnen en buiten de zorg. Samen met (zorg)professionals binnen en buiten het ziekenhuis, zal zij zich gaan richten op het volgende hoofdstuk van onze strategie waarmee we de mensen in Den Bosch en omgeving de zorg bieden die bij hen past. In nauwe afstemming met Relinde Weil is de raad van toezicht inmiddels de procedure gestart om te komen tot een definitieve invulling van de vacature van lid raad van bestuur bij het JBZ.

10.4 Relatie met belanghebbenden

De raad van toezicht laat zich informeren door de raad van bestuur, maar ook door de medezeggenschapsorganen van het JBZ: de cliëntenraad, de ondernemingsraad en de verpleegkundige staf. Een delegatie van de raad van toezicht neemt jaarlijks deel aan een overlegvergadering van de raad van bestuur met de ondernemingsraad, verpleegkundige staf en cliëntenraad. Het overleg met de ondernemingsraad is in 2022 bij uitzondering op verzoek van de ondernemingsraad uitgesteld, in verband met de bestuurswissel.

Het rvt-lid op voordracht van de cliëntenraad (Sandra Mulder) neemt samen met de voorzitter raad van bestuur deel aan het tweejaarlijks overleg tussen cliëntenraad en vertegenwoordigers van patiëntenverenigingen.

Als strategische partner van de raad van bestuur heeft het bestuur van de Bossche Specialisten Coöperatie (BSC) een bijzondere relatie met de raad van toezicht. Een delegatie van de raad van toezicht heeft in 2022 het besturenberaad, het reguliere overleg tussen de raad van bestuur en het bestuur BSC, bijgewoond. Daarnaast vindt eenmaal per jaar een tweedaagse retraitebijeenkomst plaats waarbij de raad van bestuur, raad van toezicht en bestuur BSC de strategische koers van het JBZ bespreken. Op de tweede dag van deze bijeenkomst sloten in 2022 voor het eerst ook de leden van de verpleegkundige staf aan.

De raad van toezicht nodigt medewerkers, managers en medisch specialisten uit om in de reguliere vergadering specifieke projecten of onderwerpen toe te komen lichten. Daarnaast leggen de leden van de raad van toezicht met enige regelmaat werkbezoeken af in het ziekenhuis. Ook sluit (een afvaardiging van) de raad van toezicht aan bij relevante activiteiten die zowel binnen als buiten het ziekenhuis georganiseerd worden. Zo werd in 2022 onder andere een bezoek gebracht aan de OK, het monitoringscentrum, het oncologisch centrum, de couveuseafdeling en het servicebedrijf.

10.5 Permanente reflectie en ontwikkeling

Om de toezichthoudende functie in een dynamische zorgsector goed te kunnen vervullen, is reflectie en ontwikkeling binnen de raad van toezicht van groot belang. De leden raad van toezicht zorgen daarom voor voldoende bijscholing. Een overzicht van de gevolgde bijscholingsmomenten door leden raad van toezicht (per december 2022) is in tabel 2 opgenomen. Ook voert de raad van toezicht jaarlijks een zelfevaluatie uit, buiten aanwezigheid van de raad van bestuur. Eenmaal per drie jaar wordt de zelfevaluatie begeleid door een onafhankelijke externe deskundige.

Volgens planning, zou in december 2022 de zelfevaluatie van de raad van toezicht worden uitgevoerd onder begeleiding van een externe. Er is echter voor gekozen om de externe begeleiding een jaar door te schuiven, gezien de bijzondere situatie dat er een voltallig interimbestuur is en per 1 september 2022 drie nieuwe leden raad van toezicht zijn gestart. In september 2023 (als de nieuwe rvt-leden een jaar in functie zijn) vindt er een uitgebreide zelfevaluatie plaats onder begeleiding van een extern deskundige. In 2022 is gekozen voor een zelfevaluatie in eigen beheer, waarbij de focus lag op de bestuurswisseling. Belangrijkste acties uit deze zelfevaluatie naar voren kwamen waren:

- Doorontwikkeling van de jaargesprekken met de bestuurders met een 360 graden feedback (aanvullend op de 360 graden feedback vanuit het NVZD-accreditatietraject waaraan bestuurders deelnemen).
- Zorgdragen voor een goede start van de nieuwe bestuurders in het JBZ.

Bij gelegenheid van de jaarlijkse evaluatie van de raad van toezicht, vindt ook de evaluatie van het functioneren van de raad van bestuur plaats. Ter voorbereiding hierop, worden er door de voorzitter en vicevoorzitter raad van toezicht jaargesprekken gevoerd met de individuele bestuurders en met de bestuurders gezamenlijk. Gezien de interim situatie, is er in 2022 voor gekozen om geen reguliere jaargesprekken te voeren, maar een reflecterend gesprek te voeren met beide interim bestuurders en de voorzitter en vicevoorzitter van de raad van toezicht. De bevindingen zijn teruggekoppeld in de plenaire raad van toezicht vergadering.

Naam	Seminar/congres/bijbscholing
ir. J.J. (Hans) de Jong	Hospital leadership Academy
drs. H.H.J. (Herman) Bol	-
prof. dr. A.M. (Anne) Stiggelbout	Symposium Persoonsgerichte zorg voor kwetsbare groepen (EUR) Slim 2030: Samen op weg naar de veiligste zorg in 2030 (TuD) mProve Netwerk event Symposium De toekomst van samen beslissen, EUR Landelijke bijeenkomst Uitkomstgerichte zorg Masterclass Targets en Werkwaarden (Sandra Kruijt)
drs. S.M. (Sandra) Mulder	TEN studiereis USA Toekomstig leiderschap/SDG (kosten worden verdeeld over 3 ziekenhuizen waar S. Mulder toezichthouder is)

drs. J.J. (Johan) Dorresteyn	Congres Passende Zorg en nascholing Ouderenzorg op de juiste plek Toezicht op Kwaliteit, NVTZ, editie 3 Havensymposium: bedreigingen uitbreken infectieziekten Intervisiegroep met NVZD
drs. R. (Ruben) Wenselaar	Studiemiddag Digitale Zorg (koepel huisartsenzorg) Bijeenkomst Kansongelijkheid (De Alliantie) Bijeenkomst Ethisch Debat, NVZD
drs. M.E. (Marien) van der Meer	CFO Forum – INSEAD Phyleon – Boardwerk is mensenwerk Dutch Transformation Forum
drs. M.H. (Mirjam) van Velthuisen-Lormans	Team- en individuele coaching sessies Bezoek aan Gartner IT Symposium in Barcelona

Tabel 5 Gevolgde bijscholingsmomenten door leden raad van toezicht

DEEL III Jaarrekening

11 Jaarrekening 2022

11.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22 €	31-dec-21 €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1 Concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		11.498.862	14.235.082
Totaal immateriële vaste activa		<u>11.498.862</u>	<u>14.235.082</u>
II Materiële vaste activa	2		
1 Bedrijfsgebouwen en -terreinen		173.559.956	176.714.327
2 Machines en installaties		48.171.710	54.955.254
3 Andere vaste bedrijfsmiddelen		47.304.484	40.260.445
4 Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		513.840	505.050
Totaal materiële vaste activa		<u>269.549.990</u>	<u>272.435.076</u>
III Financiële vaste activa	3		
1 Andere deelnemingen		45.529	58.385
2 Overige effecten		842.561	875.232
3 Overige vorderingen		8.887.394	10.352.297
Totaal financiële vaste activa		<u>9.775.484</u>	<u>11.285.914</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1 Gereed product en handelsgoederen		3.166.641	3.533.731
Totaal voorraden		<u>3.166.641</u>	<u>3.533.731</u>
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	36.900.722	41.766.805
III Vorderingen	6		
1 Op handelsdebiteuren		40.217.799	35.909.902
2 Op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		28.140	24.922
3 Overige vorderingen		28.123.331	34.447.636
4 Overlopende activa		2.083.779	1.769.296
Totaal vorderingen		<u>70.453.049</u>	<u>72.151.756</u>
IV Liquide middelen	7	86.402.962	66.025.241
C Totaal activa		<u>487.747.710</u>	<u>481.433.605</u>

11.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22	31-dec-21
		€	€
PASSIVA			
D Eigen vermogen	8		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		800.463	800.463
II Overige reserves		128.993.450	125.218.441
Totaal eigen vermogen		<u>129.793.913</u>	<u>126.018.904</u>
E Overige voorzieningen	9	16.741.727	14.433.206
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10		
1 Schulden aan banken		207.800.007	216.700.007
2 Overige langlopende schulden		13.606.353	16.896.748
Totaal langlopende schulden		<u>221.406.360</u>	<u>233.596.755</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11		
1 Schulden aan banken		10.154.016	10.225.504
2 Vooruit ontvangen op bestellingen		634.696	411.054
3 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		11.714.972	12.192.813
4 Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		14.362.890	14.049.764
5 Belastingen en premies sociale verzekeringen		16.761.024	16.285.255
6 Schulden ter zake van pensioenen		5.681.627	458.841
7 Overige schulden		58.460.107	51.725.131
8 Overige passiva		2.036.378	2.036.378
Totaal kortlopende schulden		<u>119.805.710</u>	<u>107.384.740</u>
H Totaal passiva		<u>487.747.710</u>	<u>481.433.605</u>

11.2 WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	Ref.	2022 €	2021 €
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14		
Zorgverzekeringswet		433.913.534	418.735.834
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet		4.642.534	8.414.219
VWS-subsidies			
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		19.066.023	16.753.672
Baten uit onderaanneming		36.915.445	51.564.394
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		2.036.378	2.036.378
		<u>496.573.914</u>	<u>497.504.497</u>
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	15	13.941.875	14.430.140
Netto omzet		<u>510.515.789</u>	<u>511.934.637</u>
Overige bedrijfsopbrengsten	16	615.551	619.508
		<u>615.551</u>	<u>619.508</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		511.131.340	512.554.145
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	17	71.220.545	67.516.554
Lonen en salarissen	18	188.250.807	179.669.881
Sociale lasten	18	27.671.219	25.350.845
Pensioenlasten	18	17.173.790	16.174.815
Afschrijvingen op immateriële vaste activa en materiële vaste activa	19	26.353.813	25.387.295
Overige bedrijfskosten	20	165.044.050	177.127.999
Som der bedrijfslasten		<u>495.714.224</u>	<u>491.227.389</u>
Rentelasten en soortgelijke kosten	21	11.683.158	12.303.021
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>3.733.958</u>	<u>9.023.735</u>
RESULTAAT NA BELASTINGEN		<u><u>3.733.958</u></u>	<u><u>9.023.735</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
Overige reserves		3.733.958	9.023.735
		<u><u>3.733.958</u></u>	<u><u>9.023.735</u></u>

11.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	Ref.	2022	2021
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Som der bedrijfsopbrengsten en bedrijfslasten		15.417.116	21.326.756
Aanpassingen voor :			
- afschrijvingen	19	26.353.813	25.387.294
- mutaties voorzieningen	9	2.550.031	3.333.717
Garantieregeling kapitaallasten	11	-2.036.378	-2.036.378
		26.867.466	26.684.633
Veranderingen in vlottende middelen:			
- voorraden	4	367.090	186.307
- mutatie onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	5	4.866.083	-11.288.874
- debiteuren en overige vorderingen	6	1.698.707	8.403.043
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	11	11.783.664	-11.561.325
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		18.715.544	-14.260.849
Betaalde interest	21	-11.767.740	-12.357.887
		-11.767.740	-12.357.887
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		49.232.386	21.392.653
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings immateriële vaste activa	1	-663.058	-1.904.425
Investerings materiële vaste activa	2	-19.941.894	-19.870.678
In gebruikname activa in uitvoering	2	685.892	6.824.414
Overige mutaties financiële vaste activa	3	-3.210	-281.250
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-19.922.270	-15.231.939
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	10	-8.900.000	-8.899.999
Waardevermeerdering derivaat	10	-32.395	-34.142
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.932.395	-8.934.141
Mutatie geldmiddelen		20.377.721	-2.773.427
Mutatie liquide middelen			
Stand geldmiddelen per 1 januari	7	66.025.241	68.798.668
Stand geldmiddelen per 31 december	7	86.402.962	66.025.241
Mutatie		20.377.721	-2.773.427

Er is gebruikt gemaakt van de indirecte methode.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

11.4.1 Algemeen

Algemene gegevens

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) is statutair en feitelijk gevestigd aan de Henri Dunantstraat 1 te 's-Hertogenbosch en is geregistreerd onder KvK-nummer 41084046 en heeft als belangrijkste activiteiten:

Het als geïntegreerd medisch specialistisch bedrijf voorzien in de behoeften aan onderzoek, behandeling, verpleging en verzorging van personen, die om enigerlei reden medische, verpleegkundige of verloskundige bijstand, danwel enige andere daarmee verband houdende hulp behoeven, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin. Het verzorgen van opleidingen in de gezondheidszorg voor zowel medische specialisten als ook verpleegkundig, paramedische en andere medische beroepen.

Groepsverhoudingen

JBZ staat aan het hoofd van een groep. De verbonden stichtingen en vennootschappen zijn niet in de consolidatie betrokken op grond van artikel 2:407 lid 1 BW (gezamenlijke betekenis te verwaarlozen op het geheel). De jaarrekening bestaat hierdoor uit de enkelvoudige cijfers JBZ.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2022 is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn- en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Dit is gebaseerd op de omvang van het eigen vermogen van € 130 mln. een solvabiliteit van 26,6% (2021: 26,1%) en een sterke liquiditeitspositie.

Het JBZ heeft haar leningenportefeuille, bestaande uit langlopende leningen, volledig belegd bij ABN AMRO ter financiering van de nieuwbouw in 2011. Gezien het langlopende karakter van deze financieringsovereenkomst is het renterisico gefixeerd. Voor 2022 is voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het bankconvenant.

De afgelopen jaren heeft COVID-19 een grote impact gehad op onze patiënten, medewerkers en bedrijfsvoering. Voor deze jaren zijn met zorgverzekeraars passende financiële afspraken gemaakt.

In 2022 is over het eerste kwartaal de Omikron-productieuitvalcompensatie voor het JBZ van toepassing. Op basis van deze regeling worden ziekenhuizen voor eventuele productie-uitval gecompenseerd.

Als wij onze eigen financiële positie en vooruitzichten in ogenschouw nemen is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of het JBZ haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2022 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met vorig jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Stelselwijziging

De jaarrekening 2022 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. De Regeling schrijft voor de balans en de winst-en-verliesrekening modellen voor die afwijken van de modellen die in de jaarrekening 2021 zijn gehanteerd. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast op basis van de nieuwe modellen. De aanpassingen hebben geen invloed op de omvang van het eigen vermogen ultimo 2021 en het resultaat over 2021. Zorgspecifieke posten zijn waar dit noodzakelijk wordt geacht vermeld in de toelichting.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De belangrijkste presentatiewijzigingen als gevolg van de stelselwijziging zijn hierna genoemd.

In de winst en verliesrekening komt de opbrengstcategorie Zorgprestaties niet meer als zodanig voor. De opbrengsten uit zorgverzekeringswet (2021: € 418,7 miljoen) zijn gepresenteerd onder de Baten uit Beroepsmatige activiteiten. Subsidies op grond van de Kaderwet VWS-subsidies worden als aparte post 'Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies' in de winst en verliesrekening opgenomen.

De post personeelskosten (2021: € 221,2 miljoen) is vanaf 2022 vervangen door afzonderlijke posten in de winst- en verliesrekening voor Lonen en salarissen, Sociale lasten en Pensioenlasten, deze werden voorheen in de toelichting opgenomen. Personeel niet in loondienst (2021: € 9,3 miljoen) en overige personeelskosten (2021: € 7,5 miljoen) zijn met de invoering van de RoW gepresenteerd onder Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten respectievelijk de Overige bedrijfskosten (beiden waren voorheen ook onderdeel van de overige personeelskosten).

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Baten zorgverzekeringswet als gevolg van een complexe toerekening van plafondsafspraken met zorgverzekeraars
- De waardering van de (im) materiele vaste activa, eventuele bijzondere waardeverminderingen en bepaling van de levensduur
- De schatting van de verdisconteringsrente van de voorzieningen

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen, schattingen inclusief de bij de onzekerheden behorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden rechtspersonen

Alle transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

JBZ heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen niet in de consolidatie opgenomen vanwege de te verwaarlozen betekenis op het geheel (artikel 2:407 lid 1 BW):

- Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o., vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis is in 2022 juridisch gefuseerd met de Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o..

De verantwoording van de financiële gegevens van de verdwijnende rechtspersoon (Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o.) zijn per 1 januari 2022 in de jaarrekening van de verkrijgende rechtspersoon (Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis) opgenomen.

De verwerking van de fusie in de jaarrekening heeft plaatsgevonden op basis van samensmelting van de belangen.

- JBZ Cleancare B.V., vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Kernactiviteiten: het verlenen van facilitaire diensten en schoonmaakdiensten en het leveren van sanitaire voorzieningen aan het JBZ. Het resultaat in 2021 bedroeg € 25.208 negatief en het eigen vermogen per 31 december 2021 bedroeg € 89.273.

Bij alle groepsmaatschappijen heeft het JBZ overheersende zeggenschap.

De zelfstandige Stichting Vrienden van de Kapel en Stichting Vrienden van het Jeroen Bosch Ziekenhuis hebben een niet-juridische relatie met het JBZ.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

11.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van het JBZ.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (met uitzondering van de terreinen) onder aftrek van cumulatieve jaarlijkse afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vaste actief.

In het geval dat de belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

De afschrijvingstermijnen van de vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met nihil restwaarde. Op bedrijfsterreinen, vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom: 10% - 20%.
- Bedrijfsgebouwen en terreinen: 0% - 2% - 2,5% - 5,25% - 10% - 20%.
- Machines en installaties : 5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting : 5% - 10% - 20% .
- Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen hierop : 0%.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Indien er sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde, zijnde de indirecte opbrengstwaarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

Leningen aan deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare Waarde. JBZ heeft geanalyseerd of er sprake is van een indicatie voor bijzondere waardevermindering van de vaste activa. Op basis van deze analyse is er geen sprake van een indicatie voor een bijzondere waardevermindering.

Vorraden

Vorraden van de ziekenhuisapotheken zijn gewaardeerd tegen gemiddelde inkoopprijs van de voorgaande maand inclusief BTW. De lagere opbrengstwaarde van de voorraad gereed product en handelsgoederen is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's en DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's en DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's en DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Debiteuren en overige vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van ingeschatte risico's wegens oninbaarheid per balansdatum. De voorziening wordt collectief statisch bepaald en statisch getoetst.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de organisatie, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is, of de voorziening binnen een jaar afloopt: dan wordt de voorziening gewaardeerd tegen nominale waarde. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als interestlast. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1% (2021: 1%).

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening medische aansprakelijkheid

Deze voorziening is gevormd in verband met het eigen risico dat is verbonden aan de verzekering voor medische aansprakelijkheid. De voorziening is gewaardeerd tegen de waarde van de verwachte uitstroom van middelen.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het twee jaar. De voorziening is aangevuld met de te betalen transitievergoeding afkomstig uit de Wet Werk en Zekerheid (WWZ).

Voorziening Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten

Met ingang van 1 januari 2017 is het JBZ eigen risico drager geworden voor de WGA. De kosten van instroom vanaf 2017 zijn hiermee voorzien.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor de toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door het JBZ gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst- en verliesrekening, wordt het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst- en verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst- en verliesrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst- en verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Het JBZ documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er geen sprake is van overhedges. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer het JBZ niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt.

Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de winst- en verliesrekening gebracht.

Derivaten

Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om het rente- en kasstroomrisico van een deel van de langlopende leningen af te dekken. Voor de verwerking, waardering en resultaatbepaling, past het JBZ met betrekking tot dit derivaat kostprijs-hedge-accounting toe. De marktwaarde van het derivaat per 31 december 2022 is € 8.111.554 negatief (31 december 2021 was € 20.341.382 negatief).

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Doelstellingen risicobeheer

In het treasurystatuut van het JBZ staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. De financiële instrumenten voldoen aan die kaders. In het statuut is ter beheersing van het renterisico op zekere kasstromen het gebruik van afschermende instrumenten toegestaan; de instrumenten zijn defensief van aard. Rente-instrumenten zullen alleen ingezet worden om toekomstige risico's te veranderen, verminderen of weg te nemen.

- Rentederivaten mogen alleen gesloten worden bij banken, die uit het aangaan van de transactie tenminste een A rating met outlookstable hebben, van één van de volgende erkende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors;
- Toegestaan zijn eenvoudige en transparante rente-instrumenten: renteswaps, renteswaption, rentecap en rentefloor of een combinatie hiervan;
- Het gebruik van rentederivaten is enkel toegestaan indien er sprake is van een volledige onderliggende waarde en dus getypeerd kan worden als een zgn. effectieve hedge;
- Rentederivaten worden prudent ingezet en alleen als ze kosten efficiënter zijn of andere aantoonbare voordelen hebben;
- De pricing bij het aangaan van rentederivaten wordt getoetst door een onafhankelijke instelling op marktconformiteit;
- De rentederivaten dienen een beschermend karakter te hebben voor het vermogen en resultaat van het JBZ.

Hedge-strategie

De hedge-strategie is het risico van (toekomstige) stijging van de rentevoet af te dekken door middel van een derivaat.

Type hedge

Kostprijs-hedge-accounting op basis van individuele leningen. Kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast op basis van de aansluiting van de kritische kenmerken van de instrumenten met de financieringen. Deze kenmerken zijn terug te vinden in de originele contracten.

Afgedekte positie

Het JBZ dekt de variabiliteit in kasstromen voortvloeiend uit toekomstige rentebetalingen gerelateerd aan huidige leningen af.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieverentemethode.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico worden verzacht. De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

11.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de opbrengsten zijn verantwoord.

Opbrengsten uit leveringen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en verplichtingen met betrekking tot het eigendom zijn overgedragen.

CB-regeling

Het JBZ heeft naast een vergoeding voor productieafspraken op basis van prestatiebekostiging, recht op aanvullende vergoedingen die verband houden met de gevolgen van de COVID-19 pandemie en de overheidsmaatregelen, te weten: 'continuïteitsbijdrage' en 'compensatie voor meerkosten'. De continuïteitsbijdrage en de compensatie voor meerkosten zijn een aanvulling op de vergoedingen voor zorgprestaties uit bestaande overeenkomsten en een vergoeding voor gerealiseerde extra kosten vanwege COVID-19. Uitgangspunt voor het vergoeden van de reguliere productie en gederfde inkomsten zijn de contracten tussen zorginstellingen en zorgverzekeraars. De continuïteitsbijdrage en de compensatie voor meerkosten die betrekking hebben op het boekjaar 2022 zijn door JBZ, in overeenstemming met RJ-Uiting 2021-6, verwerkt als opbrengsten zorgverzekeringswet in het boekjaar 2022.

Hardheidsclausule

Het JBZ heeft geen bovenmatig positief resultaat behaalt als direct gevolg van de continuïteitsbijdrage. En heeft daardoor geen bedrag in de jaarrekening opgenomen als additionele compensatie of terugbetaling van de ontvangen compensatie.

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Subsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat het JBZ zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door het JBZ gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt danwel in de periode waarin de opbrengsten zijn gederfd.

Overige bedrijfsopbrengsten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot het eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Kosten van inkoop en materialen

Onder kostprijs van de inkoop en materialen wordt verstaan de aan de omzet toe te rekenen directe- en indirecte kosten van de grond- en hulpstoffen berekend tegen fifo prijzen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers, respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als het JBZ zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Het JBZ heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het JBZ. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het JBZ betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2022 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 109,2%. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Het JBZ heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het JBZ heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten

Verantwoording van honorariumkosten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Huur en leasing

Bij de stichting bestaan leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Rente dient te worden toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom, tenzij deze bij kwalificerende activa wordt geactiveerd in overeenstemming met alinea 273.204 tot en met 273.212 van de RJ. Agio, disagio en aflossingspremies moeten als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden worden toegerekend. Deze toerekening moet zodanig geschieden dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld wordt verwerkt. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het agio en de al in de winst-en-verliesrekening verwerkte aflossingspremies dienen te worden verwerkt als verhoging van de schuld waarop ze betrekking hebben.

Aanbevolen wordt om de nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het disagio te verwerken als verlaging van de waardering van de schuld waarop ze betrekking hebben. Op grond van artikel 2:375 lid 5 BW is het

11.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

toegestaan het disagio (zijnde het verschil tussen ontvangen en af te lossen bedragen) dat wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden te activeren in plaats van het in mindering te brengen op het af te lossen bedrag.

Belastingen

Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis verricht voor ten minste 90% kwalificerende zorgwerkzaamheden als bedoeld in de zorgvrijstelling ('werkzaamhedeneis'). Daarnaast wordt de behaalde winst alleen aangewend ten behoeve van een op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c Wet Vpb vrijgesteld lichaam of een algemeen maatschappelijk belang (winstbestemmingeis). Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis voldoet hiermee aan de voorwaarden van de zorgvrijstelling voor de VPB.

11.4.4 Grondslagen van kasstromen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen. Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroom-hedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge-accounting is beëindigd.

11.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	14.235.082	16.870.807
Bij: investeringen	663.058	1.904.425
Af: afschrijvingen	3.204.542	3.112.095
Af: in gebruikname van activa in uitvoering	194.736	1.428.055
Boekwaarde per 31 december	<u>11.498.862</u>	<u>14.235.082</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 11.6.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	272.435.076	281.695.824
Bij: investeringen	20.735.272	19.870.678
Af: afschrijvingen	23.129.202	22.255.131
Af: in gebruikname van activa in uitvoering	491.156	6.876.295
Af: desinvesteringen	-	-
Boekwaarde per 31 december	<u>269.549.990</u>	<u>272.435.076</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 11.7. Het JBZ heeft zich tegenover de bank en het Waarborgfonds voor de Zorgsector verbonden het eerste recht van hypotheek te geven op de nieuwbouw. Daarnaast heeft het JBZ zich tegenover de gemeente 's-Hertogenbosch verbonden hypotheek te geven op de bezoekersparkeergarage en de bijbehorende gronden.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

	2022	2021
	€	€
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :</i>		
Boekwaarde per 1 januari	11.285.914	12.870.965
Bij: kapitaalstortingen deelnemingen	-	-
Bij / Af: resultaat deelnemingen	-202.486	74.167
Af: nieuwe/vervallen consolidaties	-	215.715
Af: amortisatie / marktwaarde derivaten	1.284.665	1.357.900
Af: afschrijving	20.069	20.068
Af: waardeverminderingen	3.210	65.535
Af: verkoop deelneming	-	-
Af: aflossingen	-	-
Boekwaarde per 31 december	9.775.484	11.285.914

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 11.8.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

	Verschaft kapitaal	Kapitaal- belang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
JBZ Clean Care B.V., 's-Hertogenbosch (2021)	9.180	51	89.273	-25.208
Rechtstreekse kapitaalbelangen <= 20%:				
Onderlinge Waarborgmij. Centramed B.A., Zoetermeer (2021)	842.561	4	20.176.000	1.580.000

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

JBZ Clean Care B.V. te 's-Hertogenbosch

Het JBZ heeft samen met Asito Participaties B.V. een besloten vennootschap opgericht met als doel facilitaire diensten en schoonmaakdiensten te verlenen en sanitaire voorzieningen te leveren. Het JBZ neemt voor 51% deel in de B.V.

Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.

Het JBZ heeft een minderheidsbelang van 4% in deze onderlinge waarborgmaatschappij. Centramed verzekert zorginstellingen voor het risico van medische aansprakelijkheid. Deze aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde.

Ledenrekening aansprakelijkheid

De ledenrekening is door een aantal ziekenhuizen afgesloten bij een onderlinge verzekeringsmaatschappij. De deelnemende ziekenhuizen hebben, naast de reguliere verzekeringspremies, via de ledenrekening gezorgd voor een startkapitaal. De waarde van de ledenrekening is in 2022 gemuteerd in verband met een bijbeschrijving van het resultaat en een overboeking naar het agio (Eindstand 31 december 2022: € 23.508).

Disagio lening

Dit betreft het disagio op de in 2011 met de Nederlandse Waterschapsbank afgesloten lening van € 40.000.000 en wordt vanaf 2013 in 30 jaar afgeschreven.

Amortisatie marktwaarde derivaten

In overeenstemming met de verslaggevingsregels is de marktwaarde van de beëindigde derivaten verantwoord in de balans. Per 31 december 2022 betreft dit de verantwoording van een overlopend actief ad € 8,5 miljoen en overlopend passief ad € 8,8 miljoen. Deze balansposten zullen gedurende de resterende looptijd van de derivaten en de afgedekte positie de komende jaren verder afnemen.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

4. Voorraden

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht.

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten gereguleerd segment	46.458.722	44.044.805
Af: ontvangen voorschotten	<u>9.558.000</u>	<u>2.278.000</u>
Totaal onderhanden werk	<u>36.900.722</u>	<u>41.766.805</u>

Toelichting:

Per balansdatum is er sprake van onderhanden, nog niet afgesloten DBC's / DBC- zorgproducten. Het onderhanden werk is bepaald op op basis van het tussentijds afgeleide product (opbrengstwaarde). De afgesloten DBC zorgproducten zijn opgenomen in de post nog te factureren omzet DBC zorgproducten onder de overige vorderingen. Eind 2022 is er een voorschot ontvangen voor de op dat moment openstaande nog niet gefactureerde DBC zorgproducten.

6. Vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Te ontvangen bedragen CB regeling	7.888.013	7.968.194
Nog te factureren omzet DBC's en DBC-zorgproducten	13.243.451	17.563.850
Overige vorderingen	<u>6.991.867</u>	<u>8.915.592</u>
Totaal overige vorderingen	28.123.331	34.447.636
Overlopende activa		
Overlopende activa	<u>2.083.779</u>	<u>1.769.296</u>
Totaal overlopende activa	2.083.779	1.769.296

Toelichting:

In verband met COVID-19 zijn er met VWS en zorgverzekeraars passende financiële afspraken gemaakt middels een financieel vangnet (CB-regeling). De daling van de overige vorderingen komt voort uit het weg vallen van een periodieke doorbelasting aan derden en een lagere vordering per 31 december 2022 voor de subsidie opleidingsplaats AIOS. De nog te factureren omzet DBC's en DBC-zorgproducten is gedaald t.o.v. voorgaand jaar omdat er eerder is gefactureerd in het kalenderjaar 2022. De vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Bankrekeningen	86.397.776	66.017.675
Kassen	5.186	7.566
Totaal liquide middelen	<u>86.402.962</u>	<u>66.025.241</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar. Voor een toelichting op de gestelde zekerheden aan kredietinstellingen verwijzen wij u naar de toelichting bij Niet in balans opgenomen activa en verplichtingen.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	800.463	800.463
Overige reserves	128.993.450	125.218.441
Totaal eigen vermogen	129.793.913	126.018.904

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	800.463	-	-	800.463
Totaal gestort en opgevraagd kapitaal	800.463	-	-	800.463

Overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€
Overige reserves	125.218.441	3.733.958	41.051	128.993.450
Totaal overige reserves	125.218.441	3.733.958	41.051	128.993.450

Toelichting:

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserves.

De overige mutaties komen voort uit de fusie per 01 januari 2022 tussen het JBZ en Stichting Trombosedienst

's-Hertogenbosch e.o..

9. Overige voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€	€
Medische aansprakelijkheid	5.951.096	1.773.764	1.936.775	649.628	5.138.457
Langdurig zieken	1.264.791	1.170.547	438.533	418.569	1.578.236
WGA	5.172.319	3.323.097	754.382	-	7.741.034
Jubileumverplichtingen	2.045.000	612.406	373.406	-	2.284.000
Totaal voorzieningen	14.433.206	6.879.814	3.503.096	1.068.197	16.741.727

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-22
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	256.225
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	16.485.502
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	6.609.134

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

Toelichting:

Medische aansprakelijkheid: vanaf 2000 is het JBZ eigenrisicodragers medische aansprakelijkheid. De voorziening is hiervoor op de vereiste hoogte gebracht en bepaald volgens de statische methode waarbij de lopende dossiers zijn beoordeeld.

Langdurig zieken: onder dit hoofd is ook opgenomen de voorziening voor arbeidsongeschiktheid voor bestaande verplichtingen. Dit is voor het in de toekomst doorbetalen van salaris aan personeelsleden die op de balansdatum arbeidsongeschikt zijn voor zover deze kosten niet verzekerd zijn, inclusief een eventuele transitievergoeding.

Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten: met ingang van 1 januari 2017 is het JBZ eigenrisicodragers geworden voor de WGA. De kosten van instroom vanaf 2017 zijn hiermee voorzien.

Jubileumvoorziening: dit betreft een voorziening voor toekomstig uit te keren jubileum-gratificaties aan het personeel op grond van de geldende CAO. Bij de berekening is rekening gehouden met een blijfkans en de leeftijd van het personeel.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schulden aan banken	207.800.007	216.700.007
Overige langlopende schulden	13.606.353	16.896.748
Totaal langlopende schulden	221.406.360	233.596.755

Het verloop van de schulden aan banken is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Stand per 1 januari	225.600.006	234.500.005
Af: aflossingen	8.899.999	8.899.999
Stand per 31 december	216.700.007	225.600.006

Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)

Stand langlopende schulden aan banken per 31 december

8.900.000	8.899.999
207.800.007	216.700.007

Het verloop van de overige langlopende schulden is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Stand per 1 januari	20.258.631	25.649.527
Af: Garantieregeling kapitaallasten	2.036.378	2.036.378
Af: Derivaat	1.325.505	1.396.993
Af: Integratieheffing	-	1.957.525
Stand per 31 december	16.896.748	20.258.631

Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)

Stand per 31 december overige langlopende schulden

3.290.395	3.361.883
13.606.353	16.896.748

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	12.190.395	12.261.882
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	221.406.360	233.596.757
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	175.450.192	185.318.257

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden aan banken wordt verwezen naar bijlage 11.9, overzicht langlopende schulden aan banken. De aflossingsverplichting in het komend boekjaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

De overige langlopende schulden betreffen de garantieregeling kapitaallasten ad € 6,1 miljoen en de marktwaarde van de overgesloten derivaten ad € 7,6 miljoen.

11. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Overige schulden		
Nog te betalen salarissen	1.449.778	2.496.923
Vakantiegeld	7.976.532	7.641.491
Vakantiedagen en JUS-uren	1.939.621	2.303.047
Verplichtingen persoonlijk levensfase budget	31.188.549	27.253.432
Nog te betalen rente	896.594	981.176
Terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars	5.976.900	1.411.211
Overige schulden	3.993.340	4.467.568
Schulden inz. subsidies	5.038.793	5.170.283
Totaal overige schulden	<u>58.460.107</u>	<u>51.725.131</u>
Overige passiva		
Kortlopend deel vergoeding garantieregeling	2.036.378	2.036.378
Totaal overige passiva	<u>2.036.378</u>	<u>2.036.378</u>

Toelichting:

Er is sprake van een hogere terugbetalingsverplichting aan zorgverzekeraars i.v.m. een overschrijding van de omzet voor schadelast jaar 2022.

De rekening-courant faciliteit bij ABN AMRO Bank N.V. van JBZ bedraagt per 31 december 2022 € 25 miljoen (31 december 2021: € 25 miljoen). De debetrente is gebaseerd op het 1-maands Euribor met een marktopslag en een individuele opslag van - in totaal- 1,25 %. Daarnaast is het JBZ een bereidstellingsprovisie verschuldigd van 0,3 % over het niet opgenomen deel van het rekening-courantkrediet.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

De vergoeding uit hoofde van de garantieregeling kapitaallasten is gebaseerd op beleidsregel BR/CU-2142 van de NZa. De jaren 2013 tot en met 2016 zijn vastgesteld en ontvangen. Het totale bedrag van € 28.509.285 wordt in 14 jaar evenredig ten gunste van het resultaat gebracht vanaf 2013. Het langlopende deel van deze schuld is opgenomen onder de overige langlopende schulden.

De schulden hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde.

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Het beleid is: De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Dit beleid is in het boekjaar overeenkomstig uitgevoerd. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 70 % geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt € 28.387.126. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar de financiële vaste activa.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

13. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument (MBI)

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2022. Het JBZ is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2022.

Financiële instrumenten (Derivaat)

Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om het rente- en kasstroomrisico van een deel van de langlopende leningen af te dekken. Voor de verwerking, waardering en resultaatbepaling, past het JBZ met betrekking tot dit derivaat kostprijs hedge-accounting toe. De marktwaarde van het derivaat per 31 december 2022 is € 8.111.554 negatief, (31 december 2021 was € 20.341.382 negatief).

Doelstellingen risicobeheer

In het treasury statuut van het JBZ staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. De financiële instrumenten voldoen aan die kaders. In het statuut is ter beheersing van het renterisico op zekere kasstromen het gebruik van afschermende instrumenten toegestaan; de instrumenten zijn defensief van aard. Rente-instrumenten zullen alleen ingezet worden om toekomstige risico's te veranderen, verminderen of weg te nemen.

Hedge-strategie

De hedge-strategie is het risico van (toekomstige) stijging van de rentevoet af te dekken door middel van een derivaat.

Type hedge

Kostprijs hedge-accounting op basis van individuele leningen. Kostprijs hedge-accounting wordt toegepast op basis van de aansluiting van de kritische kenmerken van de instrumenten met de financieringen. Deze kenmerken zijn terug te vinden in de originele contracten.

Afgedekte positie

Het JBZ dekt de variabiliteit in kasstromen voortvloeiend uit toekomstige rentebetalingen gerelateerd aan huidige leningen af.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

Hedge-instrument

Het hedge-instrument is een payer Interest Rate Swap (IRS), waarbij het JBZ een vaste rente van 6,23% betaalt en 3-maands euribor ontvangt van de tegenpartij. De overeenkomst eindigt op 3 december 2040. De initiële hoofdsom van de Interest Rate Swap bedraagt € 100 miljoen (nominale waarde) en wordt op kwartaalbasis verlaagd op basis van een lineair lossende structuur tot nul met een looptijd van 28 jaar.

Accounting

Het hedging-instrument en de hedged items onderliggend aan de af te dekken rentebetalingen worden tegen kostprijs op de balans opgenomen en gewaardeerd. Hedge-ineffectiviteit wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan het JBZ onderhevig is zijn het marktrisico, valutarisico, het renterisico, het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het financiële beleid van het JBZ is erop gericht om op de korte termijn de effecten van renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de marktrenten te volgen. Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om de renterisico's die verbonden zijn aan een tweetal langlopende leningen te beheersen. Het JBZ neemt met het derivaat geen speculatieve posities in.

Marktrisico

Het JBZ beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Valutarisico

Het JBZ voert alleen transacties in euro's (€) uit en loopt derhalve geen valutarisico.

Renterisico

Het JBZ loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de zorginstelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt het JBZ risico's over de marktwaarde.

Kredietrisico

Het gaat hierbij om het risico dat het JBZ niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. Door het zo veel mogelijk spreiden van transacties over verschillende financiële instellingen wordt getracht dit risico te beperken. Verder dient het JBZ te voldoen aan kredietwaardigheids-eisen (rating). Dit is opgenomen in het treasurystatuut. De hoogte van het kredietrisico is ook afhankelijk van de marktwaarde van het derivaat.

Liquiditeitsrisico

Het gaat hierbij om het risico dat over onvoldoende middelen wordt beschikt om aan de directe verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geldt voor alle verplichtingen van het JBZ en haar tegenpartijen, ongeacht of dit nu crediteuren of financiële instellingen zijn. Het JBZ heeft op verschillende manieren gewaarborgd dat zij altijd aan haar verplichtingen kan voldoen.

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

WFZ:

WFZ-deelnemers zijn via het obligo mederisicodragend. Het obligo bedraagt max. 3% van de boekwaarde van de restantschuld van de geborgde lening. Voor het JBZ gaat het hier om 3% van € 98.214.288 is € 2.946.429.

Gestelde zekerheden aan ABN AMRO:

1. Positieve/negatieve hypotheekverklaring. Het JBZ verbindt zich hierbij tegenover de bank de registergoederen niet (verder) te zullen bezwaren of vervreemden dan met schriftelijke toestemming van de bank.
2. Overeenkomst gedeelde zekerheden op WFZ-activa met het Waarborgfonds voor de Zorgsector.
3. Pandrecht op roerende zaken (bedrijfsuitrusting). Deze zekerheid geldt ook voor WFZ en VWS.

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

4. Een bankhypotheek, eerste in rang, groot € 460.287.476 te vermeerderen met rente en kosten (40%), te verstrekken door de Stichting JBZ, op de registergoederen gelegen te:

a: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie F nummer 2909, sectie K nummer 5177, sectie K nummer 2887, sectie K nummer 2894, sectie K nummer 4252, sectie K nummer 5175

b: Gemeente Lith, sectie G nummer 271

c: Gemeente Nuland, sectie B nummer 4501

d: Gemeente Zaltbommel, sectie A complexaanduiding 3849-A, appartementsindex 4

e: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie O nummers 6280 en 6279

11.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

PASSIVA

Overige:

Het JBZ heeft diverse contracten afgesloten voor toekomstige jaren die betrekking hebben op licenties-, huur-, lease- en onderhoudsverplichtingen. Deze verplichtingen vervallen als volgt:

31 december 2022	Huur gebouwen	Lease	Onderhoud gebouwen
	€	€	€
< 1 jaar	966.048	24.342	2.187.886
> 1 jaar en < 5 jaar	3.393.854	20.643	-
> 5 jaar	7.540.139	-	-
	<u>11.900.041</u>	<u>44.985</u>	<u>2.187.886</u>

De lease contracten betreffen operational leasecontracten en zijn daarom in deze toelichting opgenomen. De kosten met betrekking tot de leasetermijn zijn verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Tenslotte heeft het JBZ in 2022 voor een bedrag van € 1.680.345 aan bestellingen geplaatst met betrekking tot investeringen in (im)materiële vaste activa waarvoor nog geen factuur zijn ontvangen.

Het JBZ heeft enkele bankgaranties afgegeven met een totale waarde van € 73.614.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangwekkende gebeurtenissen na balansdatum te vermelden.

11.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom €	Immateriële vaste activa in uitvoering €	Totaal €
Stand per 1 januari 2022			
- aanschafwaarde	29.452.848	194.736	29.647.584
- cumulatieve afschrijvingen	15.412.502	-	15.412.502
Boekwaarde per 1 januari 2022	14.040.346	194.736	14.235.082
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	512.599	150.459	663.058
- afschrijvingen	3.204.542	-	3.204.542
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>			
aanschafwaarde	34.773	-	34.773
cumulatieve afschrijvingen	34.773	-	34.773
- <i>In gebruikname van activa in uitvoering</i>	-	-194.736	-194.736
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.691.943	-44.277	-2.736.220
Stand per 31 december 2022			
- aanschafwaarde	29.930.675	150.459	30.081.134
- cumulatieve afschrijvingen	18.582.272	-	18.582.272
Boekwaarde per 31 december 2022	11.348.403	150.459	11.498.862
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%-20%	0%	

Geheel afgeschreven activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingswaarde.

11.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
- aanschafwaarde	242.313.491	135.753.254	77.513.266	505.050	456.085.061
- cumulatieve afschrijvingen	65.599.164	80.798.000	37.252.821	-	183.649.985
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>176.714.327</u>	<u>54.955.254</u>	<u>40.260.445</u>	<u>505.050</u>	<u>272.435.076</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	3.282.556	7.650	16.945.120	499.946	20.735.272
- afschrijvingen	6.436.927	6.791.194	9.901.081	-	23.129.202
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	6.598.213	8.579	8.049.065	-	14.655.857
cumulatieve afschrijvingen	6.598.213	8.579	8.049.065	-	14.655.857
- <i>desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-
- <i>overheveling naar immateriële vaste activa</i>	-	-	-	-	-
- <i>In gebruikname van activa in uitvoering</i>	-	-	-	-491.156	-491.156
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-3.154.371</u>	<u>-6.783.544</u>	<u>7.044.039</u>	<u>8.790</u>	<u>-2.885.086</u>
Stand per 31 december 2022					
- aanschafwaarde	238.997.834	135.752.326	87.145.959	513.840	462.409.959
- cumulatieve afschrijvingen	65.437.878	87.580.616	39.841.475	-	192.859.969
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>173.559.956</u>	<u>48.171.710</u>	<u>47.304.484</u>	<u>513.840</u>	<u>269.549.990</u>
Afschrijvingspercentage	0%-2%-2,5%-5,25% 10%-20%	5%	5%-10%-20%	0%	

Geheel afgeschreven activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingswaarde.

11.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen	Overige effecten	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022	-	58.385	875.232	10.352.297	11.285.914
Kapitaalstortingen	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-12.856	-	-189.630	-202.486
Afschrijvingen	-	-	-	-20.069	-20.069
Nieuwe/vervallen consolidaties	-	-	-	-	-
Verstrekte leningen	-	-	-	-	-
Aflossing leningen	-	-	-	-	-
(Terugname) waardeverminderingen	-	-	-	-3.210	-3.210
Verkoop deelneming	-	-	-	-	-
Amortisatie (dis)agio en marktwaarde derivaten	-	-	-	-1.284.665	-1.284.665
Boekwaarde per 31 december 2022	-	45.529	875.232	8.854.723	9.775.484
Som waardeverminderingen	-	-	-	-	-

11.9 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN AAN BANKEN PER 31 DECEMBER 2022

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld 31-12-2022	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2022	Aflossingswijze	Aflossing 2023	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Ned. Waterschapsbank	28.12.2011	40.000.000	30	Onderhands	2,97	27.142.859		1.428.571	25.714.288	18.571.433	18	Lineair	1.428.571	WfZ
Bank Ned. Gemeenten	01.10.2010	6.000.000	20	Onderhands	3,99	4.350.000		150.000	4.200.000	3.450.000	8	Lineair	150.000	Gemeente*
ABNAMro ***	01.12.2008	100.000.000	43	Onderhands	4,80	75.000.000		2.500.000	72.500.000	60.000.000	29	Lineair	2.500.000	WfZ
ABNAMro ***	01.12.2009	100.000.000	42	Onderhands	4,83	75.000.000		2.500.000	72.500.000	60.000.000	29	Lineair	2.500.000	Geen**
ABNAMro	30.12.2011	90.000.000	30	Onderhands	7,29	44.107.147		2.321.429	41.785.718	30.178.578	18	Annuïteit	2.321.428	Geen**
Totaal		336.000.000				225.600.006		8.900.000	216.700.006	172.200.011			8.899.999	

* het JBZ heeft zich tegenover de gemeente verbonden een hypotheek te geven op de parkeergarage met bijbehorende gronden.

** het JBZ heeft zich tegenover de leninggever en het Waarborgfonds voor de Zorgsector en VWS verbonden een hypotheek te geven op de nieuwbouw (exclusief parkeergarage voor bezoekers en bijbehorende gronden).

*** De aflossingsverplichting op de lening van 1-12-2008 is op hetzelfde moment ingegaan als die op de lening van 1-12-2009, namelijk 1-3-2012.

Rente is op basis van 360 dagen, als je rente omrekent op basis van 365 dagen is het respectievelijk 4,86% en 4,9%.

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**BATEN****14. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening****14.1 Zorgverzekeringswet**

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Zorgverzekeringswet	433.913.534	418.735.834
Totaal	<u>433.913.534</u>	<u>418.735.834</u>

Toelichting:

De omzet zorgprestaties stijgt met name doordat de reguliere afspraken 2022 zijn gestegen door landelijke afspraken over prijsindexering. Daarnaast is de omzet dure geneesmiddelen licht gestegen door nieuwe middelen en indicaties

14.2 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Overige subsidies	4.642.534	8.414.219
Totaal	<u>4.642.534</u>	<u>8.414.219</u>

Toelichting:

De subsidies zijn licht gedaald t.o.v. voorgaand jaar. In 2021 is namelijk de subsidie in het kader van de Bonus zorgprofessionals COVID-19 ontvangen. De subsidies 2022 bestaan uit de IC-subsidie en KIPZ-gelden.

14.3 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	19.066.023	16.753.672
Totaal	<u>19.066.023</u>	<u>16.753.672</u>

Toelichting:

Deze subsidie ontvangt het JBZ als gevolg van het opleiden van AIOS'en.

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**BATEN****14.4 Baten uit onderaanneming***De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:*

	2022	2021
	€	€
Overige zorgprestaties	15.657.195	20.375.007
Omzet apotheek	21.258.250	31.189.387
Totaal	<u>36.915.445</u>	<u>51.564.394</u>

Toelichting:

In 2022 is de omzet van diverse onderzoeken (met namen COVID-19 testen) gedaald. Bij de omzet apotheek is een doorbelasting komen te vervallen, hierdoor daalt de omzet evenals de kosten van grond- en hulpstoffen.

14.5 Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening*De baten overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening zijn als volgt samengesteld:*

	2022	2021
	€	€
Opbrengsten bekostiging	2.036.378	2.036.378
Totaal	<u>2.036.378</u>	<u>2.036.378</u>

Toelichting:

De opbrengsten bekostiging liggen in lijn met 2021. Dit heeft betrekking op de verantwoording van de ontvangen gelden inzake de garantieregeling kapitaallasten.

15. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten*De baten andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten zijn als volgt samengesteld:*

	2022	2021
	€	€
Doorberekende salarissen en sociale lasten	4.510.427	4.460.771
Verhuur gebouwen	2.743.580	2.245.138
Verhuur inventaris	283.695	265.886
Doorberekende kosten	1.307.691	3.196.051
Specialistenfacturering	873.554	893.554
Vergoedingen niet WDS	2.171.982	1.521.192
Overige	2.050.946	1.847.548
Totaal	<u>13.941.875</u>	<u>14.430.140</u>

Toelichting:

De doorberkende kosten zijn gedaald i.v.m. de fusie met Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o. per 1 januari 2022.

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

BATEN

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Opbrengst restaurants	569.980	595.049
Doorberekend drukwerk	-	102
Overige	<u>45.571</u>	<u>24.357</u>
Totaal	<u><u>615.551</u></u>	<u><u>619.508</u></u>

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**LASTEN****17. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten**

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Personeel niet in loondienst	10.232.010	9.251.406
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	60.988.535	58.265.148
Totaal	<u>71.220.545</u>	<u>67.516.554</u>

Toelichting

In 2022 is meer personeel niet in loondienst ingehuurd.

18. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt :

	2022	2021
	€	€
Lonen en salarissen	188.250.807	179.669.881
Sociale lasten	27.671.219	25.350.845
Pensioenlasten	17.173.790	16.174.815
Totaal	<u>233.095.816</u>	<u>221.195.541</u>

Toelichting

De totale personeelskosten zijn gestegen t.o.v. 2021. Dit komt door de afspraken in het kader van de CAO 2021-2023.

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Zorg personeel	2.642	2.572
Ondersteunend personeel	677	719
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>3.319</u>	<u>3.291</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	<u>-</u>	<u>-</u>

19. Afschrijvingen op immateriële vaste activa en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	2022	2021
	€	€
Immateriële vaste activa	3.204.542	3.112.095
Materiële vaste activa	23.129.202	22.255.131
Financiële vaste activa	20.069	20.069
Totaal afschrijvingen	<u>26.353.813</u>	<u>25.387.295</u>

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

LASTEN

20. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Overige personeelskosten	8.435.669	7.483.403
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.973.208	12.747.516
Algemene kosten	27.869.196	28.031.043
Patiëntgebonden kosten	103.843.594	116.309.643
Onderhoud en energiekosten	8.179.548	7.054.395
Huur en leasing	1.580.654	1.383.972
Dotaties en vrijval voorzieningen	2.162.181	4.118.027
Totaal	<u>165.044.050</u>	<u>177.127.999</u>

Toelichting

De patiëntgebonden kosten zijn gedaald, omdat een gedeelte van deze kosten t/m 2021 werden doorbelast aan derden.

Daarnaast zijn er in 2022 minder COVID-19 testen uitgevoerd, waardoor de COVID-19 gerelateerde kosten zijn gedaald.

De dotaties en vrijval voorzieningen zijn gedaald als gevolg van een vrijval op de voorziening dubieuze debiteuren.

21. Rentelasten en soortgelijke kosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Rentelasten	11.683.158	12.303.021
Totaal	<u>11.683.158</u>	<u>12.303.021</u>

Toelichting

De rentelasten betreffen hoofdzakelijk de rente op langlopende leningen. De rente baten en lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet.

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

22. WNT-verantwoording 2022 stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

De WNT is van toepassing op stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis. Het voor JBZ toepasselijke bezoldingsmaximum is in 2022 € 216.000, zijnde het bezoldigingsmaximum voor zorg en jeugdhulp, klasse V, totaalscore 14.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022

bedragen x € 1

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

Omvang dienstverband (in fte)

Dienstbetrekking

H.P.J. Buiting,
MA, MD, MHA

Voorzitter RvB

1/1-31/10

1,00

Ja

drs. M.B.P.M.

Visser

Lid RvB

1/1-17/7

1,00

Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

158.084

102.913

Beloningen betaalbaar op termijn

22.517

14.717

Subtotaal

180.601

117.630

-/- Onverschuldigd betaald bedrag

-

-

Totaal bezoldiging 2022

180.601

117.630

Individueel toepasselijk WNT-maximum

179.901

117.173

Het bedrag en de reden waarom
de overschrijding al dan niet is toegestaan

700

457

De arbeidsovereenkomst
is voor de
inwerking-treding van
de WNT-2 afgesloten
en bezoldiging valt
onder het overgangsrecht
van WNT-2.

De arbeidsovereenkomst
is voor de
inwerking-treding van
de WNT-2 afgesloten
en bezoldiging valt
onder het overgangsrecht
van WNT-2.

Gegevens 2021

Aanvang en einde functievervulling in 2021

1/1-31/12

1/1-31/12

Omvang dienstverband (in fte)

1,00

1,00

Dienstbetrekking

Ja

Ja

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding

193.555

193.612

Beloningen betaalbaar op termijn

24.133

24.076

Totaal bezoldiging 2021

217.688

217.688

Individueel toepasselijk WNT-maximum

209.000

209.000

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

bedragen x € 1

drs. S. Gerritsen

Functiegegevens

Interim lid RvB

Aanvang en einde functievervulling in 2022

1/9-31/12

Omvang dienstverband (in fte)

1,00

Dienstbetrekking

Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

68.064

Beloningen betaalbaar op termijn

4.115

Subtotaal

72.179

-/- Onverschuldigd betaald bedrag

-

Totaal bezoldiging 2022

72.179

Individueel toepasselijk WNT-maximum

72.197

Het bedrag en de reden waarom

N.v.t.

de overschrijding al dan niet is toegestaan

Gegevens 2021

Aanvang en einde functievervulling in 2021

N.v.t.

Omvang dienstverband (in fte)

Dienstbetrekking

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging 2021

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1

	P.H.E.M. de Kort
Functiegegevens	Interim voorzitter RvB
Kalenderjaar	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	10/10-31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	360
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	85.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	74.160
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	70.840
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	70.840
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022	dhr. ir. J.J. de Jong Voorzitter RvT	dhr. drs. H.H.J. Bol Vicevoorzitter RvT	mw. prof. dr. A.M. Stiggelbout Lid RvT	mw. drs. S.M. Mulder Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2022				
Omvang dienstverband (in fte)				
Dienstbetrekking	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	32.400	21.600	21.600	21.600
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging 2022	32.400	21.600	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2022	32.400	21.600	21.600	21.600
Verplichte motivering indien overschijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	N.v.t.	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging 2021		20.900	20.900	20.900
Individueel toepasselijk WNT-maximum 2021		20.900	20.900	20.900

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

bedragen x € 1	dhr. drs. L.B. Vos	dhr. Drs. J.J. Dorresteyn	mw. drs. M.E. van der Meer	mw. drs. M.H. van Velthuisen - Lormans
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/5	1/1-31/12	1/9-31/12	1/9-31/12
Individueel toepasselijk WNT-maximum	8.396	21.600	7.220	7.220
Bezoldiging	8.396	21.600	7.220	7.220
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2022	8.396	21.600	7.220	7.220
Verplichte motivering indien overschijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging 2021	20.900	20.900		
Individueel toepasselijk WNT-maximum 2021	20.900	20.900		
bedragen x € 1	dhr. drs. R. Wenselaar			
Functiegegevens	Lid RvT			
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/9-31/12			
Individueel toepasselijk WNT-maximum	7.220			
Bezoldiging	7.220			
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-			
Totaal bezoldiging 2022	7.220			
Verplichte motivering indien overschijding	N.v.t.			
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	N.v.t.			
Bezoldiging 2021				
Individueel toepasselijk WNT-maximum 2021				

11.10 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**23. Honoraria accountant**

De honoraria van de accountant over 2022 zijn als volgt:

	2022	2021
	€	€
Controle van de jaarrekening	228.654	206.910
Overige controlewerkzaamheden	18.773	17.545
Fiscale advisering	-	-
Niet-controlediensten	-	-
Totaal	<u>247.427</u>	<u>224.455</u>

Toelichting

De verantwoorde honoraria over 2022 hebben betrekking op het overeengekomen honorarium voor de controle van de jaarrekening van het boekjaar 2022. Het verantwoorde bedrag is inclusief omzetbelasting.

24. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 22.

11.11 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring

De Raad van Bestuur van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2022 vastgesteld in de vergadering van 2 mei 2023.

De Raad van Toezicht van de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2022 goedgekeurd in de vergadering van 24 mei 2023.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de winst- en verliesrekening.

11.11 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

mw. drs. R.J. Weil

drs. S. Gerritsen

Toezichthouders:

dhr. ir. J.J. de Jong

mw. prof. dr. A.M. Stiggelbout

mw. drs. S.M. Mulder

dhr. drs. J.J. Dorresteyn

mw. drs. M.E. van der Meer

mw. drs. M.H. van Velthuisen - Lormans

dhr. drs. R. Wenselaar

DEEL IV Overige gegevens

12 OVERIGE GEGEVENS

12.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen omtrent de beschikking over het behaalde resultaat.

12.2 Nevenvestigingen

Het JBZ heeft geen nevenvestigingen.

12.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Wij verwijzen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022 van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de winst- en verliesrekening over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

5K57FFPKEJH2-1558218273-111

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 is vereist voor het verslag raad van bestuur, op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist voor het verslag raad van toezicht en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag raad van bestuur in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG, alsmede voor het toevoegen van het verslag raad van toezicht.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 24 mei 2023
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. C. Hameeteman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2022 van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.